

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. - 2026.

**Sažetak nacрта
Plana**

ožujak 2021.

Sadržaj

PREDGOVOR	3
OPĆI CILJEVI I KOHERENTNOST PLANA	5
1. KOMPONENTA GOSPODARSTVO	10
C1.1. Jačanje konkurentnosti i zelena tranzicija gospodarstva	16
C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo	17
C1.3. Unaprjeđenje vodnog gospodarstva i gospodarenja otpadom	18
C1.4. Razvoj konkurentnog, energetske održivog i učinkovitog prometnog sustava	18
C1.5. Unaprjeđenje korištenja prirodnih resursa i jačanje lanca opskrbe hranom	19
C1.6. Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma.....	19
2. KOMPONENTA JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA	30
C2.1. Jačanje kapaciteta i mehanizama za upravljanje i provedbu javnih politika i projekata	35
C2.2. Daljnje unaprjeđenje učinkovitosti javne uprave	36
C2.3. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva	36
C2.4. Unaprjeđenje upravljanja državnom imovinom	37
C2.5. Moderno pravosuđe spremno za buduće izazove	37
C2.6. Sprječavanje i suzbijanje korupcije.....	37
C2.7. Jačanje fiskalnog okvira	37
C2.8. Jačanje okvira za sprječavanje pranja novca	38
C2.9. Jačanje okvira za javnu nabavu.....	38
3. KOMPONENTA OBRAZOVANJE, ZNANOST I ISTRAŽIVANJE	48
C3.1. Reforma obrazovnog sustava	50
C3.2. Podizanje istraživačkog i inovacijskog kapaciteta.....	51
4. KOMPONENTA TRŽIŠTE RADA I SOCIJALNA ZAŠTITA.....	57
C4.1. Unaprjeđenje mjera zapošljavanja i pravnog okvira za moderno tržište rada i gospodarstvo budućnosti.....	59
C4.2. Unaprjeđenje mirovinskog sustava kroz povećanje adekvatnosti mirovina.....	59
C4.3. Unaprjeđenje sustava socijalne skrbi	60
5. KOMPONENTA ZDRAVSTVO	65
C5.1. Jačanje otpornosti zdravstvenog sustava	67
6. INICIJATIVA: OBNOVA ZGRADA	71
C6.1. Obnova zgrada.....	73
ZAKLJUČAK	79

Predgovor

Pandemija novog koronavirusa koja je 2020. iznenada pogodila svijet, pa tako i Europu, uzrokovala je lanac zatvaranja država i gospodarstava čime je izazvala najveću gospodarsku krizu još od vremena Drugog svjetskog rata. S obzirom na razmjere izazova koji je ugrozio slobodu kretanja, gospodarsku aktivnost i radna mjesta diljem Europske unije, Unija je pripremila financijski paket kojemu je svrha stvoriti temelje za ubrzan gospodarski oporavak te za digitalnu i zelenu transformaciju radi veće otpornosti društva i gospodarstva na buduće krize. Uz solidarnost i zajedništvo država članica Europske unije te doprinos svih europskih institucija, od početka 2020., za vrijeme hrvatskog predsjedanja Vijećem Europske unije učinjeni su značajni naponi za pronalazak zajedničkog gospodarskog odgovora na posljedice pandemije, kao i za koordinirani odgovor na zdravstvene izazove. Taj odgovor uključuje kratkoročne mjere, ali i dugoročne reforme i ulaganja koja će kroz plan oporavka osigurati razvoj otpornijeg društva i održivijeg gospodarstva.

Stoga je Europska komisija 27. svibnja 2020. predložila plan oporavka za Europu kako bi pomogla državama članicama u otklanjanju gospodarskih i društvenih posljedica nastalih zbog pandemije COVID-19, te doprinijela pokretanju gospodarskog oporavka i jačanju otpornosti gospodarstva na razini EU-a. Čelnici država članica EU-a su 21. srpnja 2020. postigli dogovor o planu oporavka, odnosno instrumentu pod nazivom „*EU sljedeće generacije*“, kao i o Višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2021. – 2027. (VFO). Tako je državama članicama omogućeno korištenje 1.824,3 milijarde eura za oporavak i jačanje otpornosti europskog gospodarstva, i to: 750 milijardi eura iz instrumenta „*EU sljedeće generacije*“ i 1.074,3 milijarde eura iz VFO-a.

U okviru instrumenta „*EU sljedeće generacije*“ uveden je Mehanizam za oporavak i otpornost (*eng. Recovery and Resilience Facility – RRF*) iz kojeg će se državama članicama omogućiti korištenje bespovratnih sredstava i zajmova u ukupnom iznosu od 672,5 milijardi eura za financiranje reformi i povezanih investicija kojima se ubrzava oporavak te povećava otpornost gospodarstva.

Hrvatskoj će u okviru RRF-a biti raspoloživa bespovratna sredstva u okvirnom iznosu 6,3 milijardi eura, ili 47,5 milijardi kuna, i zajmovi u okvirnom iznosu 3,6 milijardi eura, ili 27,1 milijardi kuna.

Preduvjet za korištenje sredstava iz RRF-a je Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. – 2026. (NPOO) koji u skladu s ciljevima RRF-a obuhvaća reforme i investicije koje će se provesti u narednim godinama, a najkasnije do 31. kolovoza 2026.

Osim izazova gospodarskog oporavka od zdravstvenih i društveno-ekonomskih posljedica pandemije COVID-19 te obnove Zagreba i okolice i Banovine, provest će se već započete reforme koje bi trebale dodatno poduprijeti prilagodbe na novonastale okolnosti i jačanje konkurentnosti Hrvatske na europskoj i globalnoj razini. Za

Hrvatsku to znači reforme i investicije povezane sa zelenom i digitalnom tranzicijom, zapošljavanjem, razvojem vještina, obrazovanjem, istraživanjem i inovacijama, poboljšanjem poslovnog okruženja, učinkovitosti javne uprave, zdravstvenog sustava i ostalo.

Prioritet Vlade bit će da se sredstva za oporavak u potpunosti iskoriste tako da se osigura brz oporavak hrvatskog gospodarstva i investicije na ostalim prioritetnim područjima.

NPOO će doprinijeti i ispunjenju obveza koje proizlaze iz posebnih preporuka (*Country-specific recommendations* – CSR) koje je Vijeće Europske unije uputilo Hrvatskoj u okviru Europskog semestra za 2019. i 2020.

O napretku u provedbi plana izvještavat će se u okviru Europskog semestra.

Plan oporavka i otpornosti temelji se na sljedećim strateškim dokumentima, programima, preporukama i obvezama:

- Programu Vlade Republike Hrvatske 2020. – 2024.
- Nacionalnom programu reformi 2020.
- Posebnim preporukama Vijeća EU-a
- Akcijskom planu za sudjelovanje Republike Hrvatske u tečajnom mehanizmu (ERM II)
- Nacionalnoj razvojnoj strategiji Republike Hrvatske do 2030. godine.

Opći ciljevi i koherentnost plana

Kao poticajan financijski okvir i mehanizam, s izraženom europskom i nacionalnom dimenzijom koja odgovara na posljedice pandemije COVID-19, NPOO definira reformske smjerove i područja ulaganja radi postizanja ciljeva ekonomskog i društvenog oporavka, kao i jačanja otpornosti države i hrvatskog gospodarstva na krize. Kao dio zajedničkog europskog odgovora na društveno-ekonomske posljedice pandemije koronavirusa, NPOO prepoznaje izazove s kojima se Hrvatska suočava, kao i aktivnosti koje će se poduzeti u cilju oporavka i otpornosti.

NPOO pridonosi ostvarivanju četiriju općih cilja na razini EU-a: promicanje ekonomske, društvene i teritorijalne kohezije u Uniji, jačanje ekonomske i društvene otpornosti, smanjivanje društvenih i ekonomskih učinaka krize te poticanje zelene i digitalne tranzicije. U skladu s političkim prioritetima Unije, kao i s Programom Vlade od 2020. do 2024. poticat će se gospodarski i društveni razvoj svih dijelova Hrvatske, uz poseban fokus na demografsku revitalizaciju koja je dodatan izazov uslijed pandemije. Intervencije u okviru NPOO-a pridonijet će jačanju sposobnosti države za odgovor na šokove, radi ostvarivanja makroekonomske stabilnosti te podizanja spremnosti za brz, održiv i uključiv oporavak. Uz poticanje gospodarske aktivnosti važno je osigurati jednake mogućnosti i pristup tržištu rada, pravedne uvjete rada te osigurati socijalnu zaštitu i uključivost. Uvažavajući ciljeve Europskog zelenog plana, kao i ambicije o ostvarivanju klimatski neutralne Unije u narednim desetljećima, NPOO ima klimatske, okolišne, socijalne i digitalne prioritete kojima će se Hrvatska voditi kako bi dala vlastiti doprinos ostvarenju zajedničkih europskih ciljeva, ali ponajprije kako bi provela energetska i digitalna tranziciju radi postizanja veće konkurentnosti hrvatskog gospodarstva te podizanja kvalitete usluga i života građanima. Provedbom NPOO-a dat će se doprinos i provedbi sedam vodećih inicijativa EU-a: energija, obnova, punjenje, povezivanje, modernizacija, ekspanzija, prekvalifikacija i usavršavanje.

NPOO je uzeo u obzir prioritete kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih strateških dokumenata. Komplementaran je Nacionalnoj razvojnoj strategiji 2030. (NRS) koja je donesena u veljači 2021. i čije reformske napore nadopunjuje u ostvarivanju vizije Hrvatske do 2030., radi izgradnje „konkurentne, inovativne i sigurne zemlje, prepoznatljivog identiteta i kulture, zemlje očuvanih resursa, kvalitetnih životnih uvjeta i jednakih prilika za sve“.

Polazna osnova za izradu NPOO-a bili su ciljevi koje Hrvatska želi postići radi gospodarskog oporavka, komplementarnost s ostalim planovima i ulaganjima te trenutni i očekivani makroekonomski i socijalni učinci. Za provedbu NPOO-a određeni su vremenski rokovi, ključne etape i ciljne vrijednosti koje će odražavati napredak u provedbi reformi i investicija i koje će biti vezane za isplatu sredstava.

NPOO je strukturiran u komponente ili područja intervencije, unutar kojih su definirane podkomponente odnosno glavne reforme koje se trebaju provesti. Za svaku

reformu utvrđene su mjere kroz koje će se reforma provesti. Opisom mjere obuhvaćeni su izazovi, ciljevi, način provedbe, odnosno reformske aktivnosti koje mjera podrazumijeva, ciljna skupina, razdoblje provedbe te procijenjena vrijednost ulaganja, odnosno investicije koje su u potpori provedbe određene reformske mjere, kao i reforme u cjelini. Sve investicije koje su obuhvaćene NPOO-om u izravnoj su vezi s reformom bez koje ostvarenje ciljeva NPOO-a nije moguće.

NPOO će pridonijeti provedbi CSR-a, odnosno posebnih preporuka koje je Vijeće EU-a uputilo Hrvatskoj u okviru Europskog semestra za 2019. i 2020. godinu. Rok za provedbu reformi i investicija je 31. kolovoza 2026., a isplate sredstava iz RRF-a očekuju se kroz predujam i na temelju polugodišnjih zahtjeva za plaćanje. Odobrenje zahtjeva za plaćanje ovisit će o zadovoljavajućem ostvarenju relevantnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti.

Planirane reforme, mjere i investicije strukturirane su prema pet komponenti i jednoj inicijativi koje su odabrane kao ključna područja intervencije u narednom razdoblju uzimajući u obzir pravce razvoja Hrvatske utvrđene aktualnim strateškim aktima, s jedne strane, i trenutnu gospodarsku situaciju uzrokovanu pandemijom COVID-19, s druge.

Komponente NPOO-a su sljedeće:

1. Gospodarstvo
2. Javna uprava, pravosuđe i državna imovina
3. Obrazovanje, znanost i istraživanje
4. Tržište rada i socijalna zaštita
5. Zdravstvo
6. *Inicijativa: Obnova zgrada*

NPOO odgovara na izazove s kojima se Hrvatska suočava, odnosno usmjeren je na jačanje ekonomske i socijalne otpornosti, ublažavanje socijalnih i ekonomskih učinaka krize te na doprinos zelenoj i digitalnoj tranziciji. Pritom su utvrđeni ciljevi kao odgovor na izazove gospodarskog oporavka od zdravstvenih i društveno-ekonomskih posljedica pandemije COVID-19 i obnove Zagreba i Banovine nakon potresa, uzimajući u obzir i završetak započetih strukturnih reformi koje bi trebale dodatno poduprijeti gospodarski i socijalni oporavak.

Reforme i investicije u okviru prve komponente poboljšat će konkurentnost gospodarstva, uz jačanje poljoprivrede, prometnog sektora, energetike i zaštite okoliša te podići razinu održivosti turizma ulaganjem u kontinentalni turizam i produljenje turističke sezone.

U okviru druge komponente radit će se na poboljšanju učinkovitosti javne uprave, pravosuđa i upravljanja državnom imovinom, kao i na kvaliteti i dostupnosti javnih usluga građanima te učinkovitoj borbi protiv korupcije.

Treća komponenta temelji se na jačanju sustava znanosti i obrazovanja, kao i na cjeloživotnom učenju, koje treba biti jedan od temelja konkurentnosti Hrvatske u godinama oporavka pred nama, uz poticanje deficitarnih zanimanja i izvrsnosti.

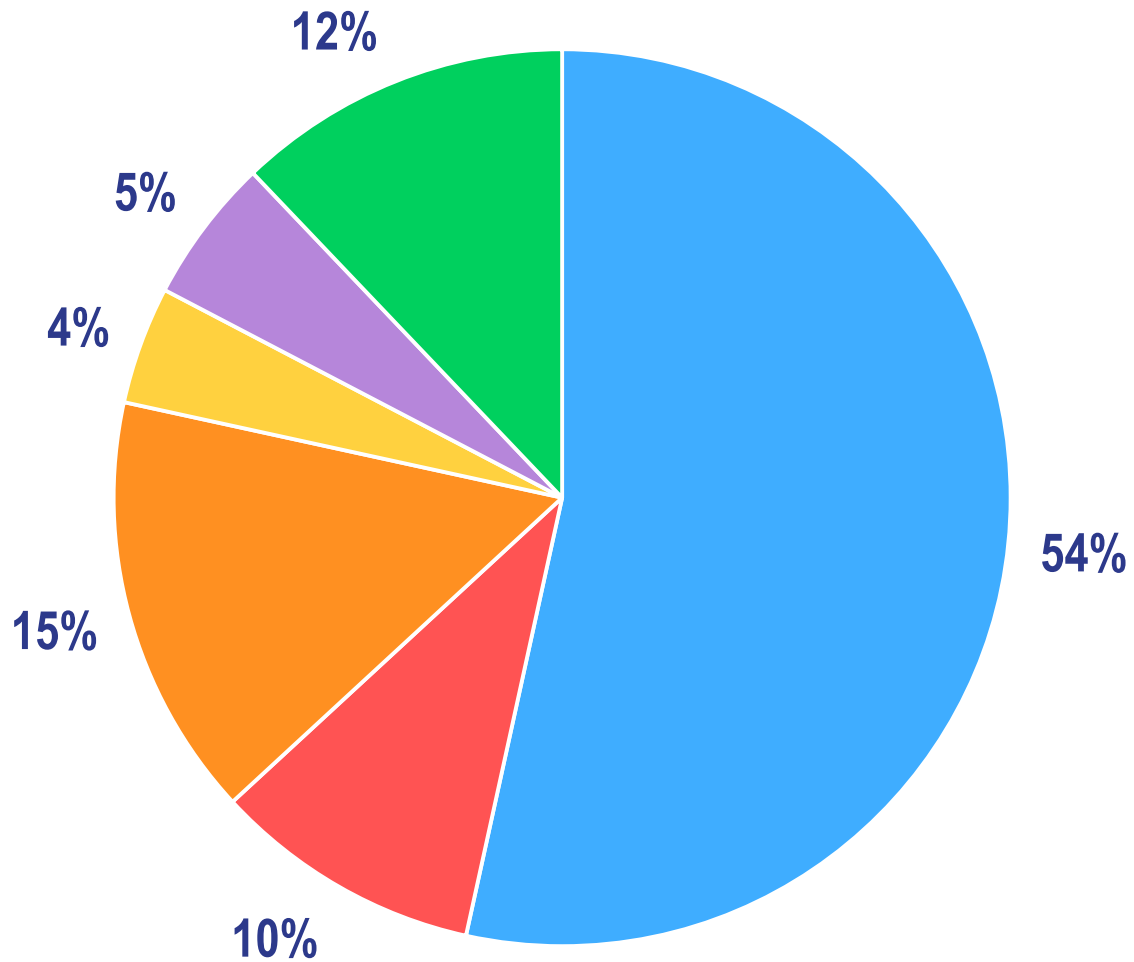
Četvrta komponenta važna je za poticanje zapošljavanja, razvoj vještina za tržište rada, kao i za osnaživanje mirovinskog sustava te sustava socijalne skrbi, uz dodatne napore za suzbijanje siromaštva i socijalne isključenosti.

Peta komponenta usmjerena je na dostupnost i održivost zdravstvenog sustava, uz njegovu daljnju modernizaciju za prevenciju i rano otkrivanje bolesti te razvoj telemedicine i medicinske robotike.

Inicijativa za obnovu zgrada važna je sastavnica održivog razvoja Hrvatske te uključuje dekarbonizaciju zgrada i energetske uštede u zgradarstvu, protupotresnu obnovu Zagreba i okolice, jačanje sposobnosti za djelovanje kod prirodnih katastrofa i obnovu zgrada sa statusom kulturnog dobra.

Ukupna procijenjena vrijednost ulaganja iz NPOO-a iznosi
49,08 milijardi kuna

Raspodjela ulaganja po komponentama NPOO-a

- C1. Gospodarstvo
- C2. Javna uprava, pravosuđe i državna imovina
- C3. Obrazovanje, znanost i istraživanje
- C4. Tržište rada i socijalna zaštita
- C5. Zdravstvo
- C6. INICIJATIVA: Obnova zgrada

Komponente i podkomponente NPOO-a

I. GOSPODARSTVO

- Jačanje konkurentnosti i zelena tranzicija gospodarstva
- Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo
- Unaprjeđenje vodnog gospodarstva i gospodarenja otpadom
- Razvoj konkurentnog, energetske održivog i učinkovitog prometnog sustava
- Unaprjeđenje korištenja prirodnih resursa i jačanje lanca opskrbe hranom
- Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma

2. JAVNA UPRAVA, PRAVOSUĐE I DRŽAVNA IMOVINA

- Jačanje kapaciteta za izradu i provedbu javnih politika i projekata
- Daljnje unaprjeđenje učinkovitosti javne uprave
- Digitalna tranzicija društva i gospodarstva
- Unaprjeđenje upravljanja državnom imovinom
- Moderno pravosuđe spremno za buduće izazove
- Sprječavanje i suzbijanje korupcije
- Jačanje fiskalnog okvira
- Jačanje okvira za sprječavanje pranja novca
- Jačanje okvira za javnu nabavu

3. OBRAZOVANJE, ZNANOST I ISTRAŽIVANJE

- Reforma obrazovnog sustava
- Podizanje istraživačkog i inovacijskog kapaciteta

4. TRŽIŠTE RADA I SOCIJALNA ZAŠTITA

- Unaprjeđenje mjera zapošljavanja i pravnog okvira za moderno tržište rada i gospodarstvo budućnosti
- Unaprjeđenje mirovinskog sustava kroz povećanje adekvatnosti mirovina
- Unaprjeđenje sustava socijalne skrbi

5. ZDRAVSTVO

- Jačanje otpornosti zdravstvenog sustava

6. INICIJATIVA: OBNOVA ZGRADA

- Obnova zgrada

1. Gospodarstvo

Zbog posljedica krize, hrvatsko je gospodarstvo zabilježilo pad aktivnosti od 8,4% u 2020. godini. Zahvaljujući poduzetim mjerama očuvanja radnih mjesta i likvidnosti poduzeća, uspješno je održana stopa zaposlenosti, no u dugoročnom razdoblju potrebno je usmjeriti aktivnosti na jačanje konkurentnosti i inovativnost gospodarstva. Reforme i ulaganja omogućit će zelenu i digitalnu tranziciju te razvojni iskorak utemeljen na inovacijama, novim tehnologijama i internacionalizaciji poslovanja. Uz ubrzan gospodarski oporavak, potrebno je poduzeti napore radi postizanja otpornosti gospodarstva pri čemu će biti važno građanima i gospodarstvu osigurati sigurnost opskrbe energijom. Važan će biti i razvoj elektroenergetske infrastrukture radi povećanja proizvodnje energije iz obnovljivih izvora kako bi se ostvarili okolišni i klimatski ciljevi Europskog zelenog plana i nacionalnih propisa. Značajan doprinos u jačanju otpornosti gospodarstva jačanju pružit će ulaganja u razvoj konkurentnog, energetske održivog i učinkovitog prometnog sustava, koji prati sveobuhvatna reforma sektora prometa. Primjenjujući model održivog razvoja, osigurat će se kvalitetnije upravljanje vodnim resursima radi smanjenja gubitaka i povećanja dostupnosti vode građanima. Isto tako, uspostaviti će se učinkovit sustav gospodarenja otpadom radi očuvanja okoliša i za prijelaz na kružno gospodarstvo. Poticati će se razvoj poljoprivrede za ostvarivanje prehrambene sigurnosti i konkurentnosti poljoprivrednog-prehrambenog sektora. Budući da je turizam jedna od najviše pogođenih grana hrvatskog gospodarstva, te uzimajući u obzir njegov ukupni doprinos BDP-u, radit će se na novom modelu razvoja turizma koji će ga učiniti održivim, zelenim i digitalnim. U okviru Plana prepoznata je potreba daljnjih ulaganja u oporavak i jačanje otpornosti kulturnog i kreativnog sektora kako bi se uklonile postojeće prepreke za poslovanje na jedinstvenom digitalnom tržištu te omogućila prilagodba novim uvjetima poslovanja.

1. Opis komponente

Područje politike

Gospodarstvo	Energetika	Poljoprivreda
Promet	Zaštita okoliša	Turizam
		Kultura

Obuhvat

Kako bi se ojačala konkurentnost i održiv razvoj gospodarstva potrebno je razviti nove mjere i politike koje stavljaju uključivi rast i održivi razvoj u središte napora da se privuku i potaknu

privatne investicije i iskoriste njihove koristi. Cilj je reformi i investicija iz ove komponente sustavno integrirati održiv razvoj, zelenu i digitalnu tranziciju gospodarstva i operacionalizirati ih u konkretne mjere i mehanizme na nacionalnoj i regionalnoj razini. Uz navedeno, potrebni su i daljnji naponi na reformama i unaprjeđenju poslovne klime koje će olakšati i potaknuti provedbu mjera i politika.

Komponentom je obuhvaćena i dekarbonizacija energetskega sektora koja je vezana za izgradnju moderne i digitalno upravljive infrastrukture za električnu i toplinsku energiju, daljnja ulaganja u obnovljive izvore energije, razvoj novih tehnologija, razvoj infrastrukture za proizvodnju i korištenje obnovljivog vodika, jačanje sustava toplinarstva te provedbu mjera energetske učinkovitosti i povećanja udjela iz obnovljivih izvora energije u svim sektorima, posebice u energetici, prometu i industriji.

Naglasak je stavljen na nastavak provedbe reforme vodnokomunalnog sektora, modernizaciju i izgradnju vodnokomunalne infrastrukture te nastavak ulaganja u zaštitu od štetnog djelovanja voda, kao i daljnje kontinuirano financiranje infrastrukture za gospodarenjem otpadom.

Planira se nastavak ulaganja u modernizaciju prometne infrastrukture, poticanje ulaganja u sigurnost, ekološku održivost, učinkovitost i konkurentnost svih oblika prometa. Predložena ulaganja prati sveobuhvatna reforma željezničkog, cestovnog i zračnog prometa, kao i reforma pomorstva i unutarnjih plovnih putova radi postizanja konkurentnog, energetskega održivog i učinkovitog prometnog sustava.

Poljoprivreda kao osnovna djelatnost na ruralnim područjima od posebnog je interesa za Hrvatsku. Stoga se planira nastavak započete transformacije poljoprivrede, uključujući digitalizirane usluge javne uprave za poljoprivrednike, bolje raspolaganje poljoprivrednim zemljištem i digitalizaciju poslovanja, stvaranje preduvjeta za unaprjeđenje traženja poljoprivrednih proizvoda i doniranje hrane, kao i investicije u infrastrukturu potrebnu za razvoj poljoprivrede.

Pandemija COVID-19 vrlo negativno je utjecala na turistički sektor kako globalno, tako i u Hrvatskoj. Kao odgovor na navedene utjecaje krize te promjene očekivanja potražnje, s obzirom na potrebu osnaživanja otpornosti hrvatskog turizma, planira se transformacija turističkog sektora, radi zadržavanja i unaprjeđenja stupnja konkurentnosti hrvatskog turističkog sektora na međunarodnom i domaćem tržištu.

Opći cilj

1. Omogućiti oporavak gospodarstva od epidemije COVID-19 te povećati njegovu otpornost i konkurentnost kroz zelenu i digitalnu tranziciju.
 2. Smanjiti okolišni otisak proizvodnje i potrošnje energije, smanjiti onečišćenje zraka u gradovima, unaprijediti i digitalizirati energetskega infrastrukturu.
 3. Poboljšati gospodarenje otpadom, zaštitu voda i bioraznolikost radi jačanja otpornosti na klimatske promjene.
 4. Razvoj i unaprjeđenje prometnih sustava prihvatljivih za okoliš, kao i razvoj prometnih sustava s niskom emisijom CO₂ kako bismo imali razvijenu prometnu mrežu te kvalitetnu, održivu i prilagodljivu infrastrukturu u svim vidovima prometa.
-

5. Stvoriti preduvjete za održivije korištenje prirodnih resursa i konkurentniju proizvodnju u poljoprivredi.
6. Omogućiti održiv turizam kroz zelenu i digitalnu tranziciju, razvoj turističkih proizvoda i modernizaciju turističkog ekosustava.

Reforme i investicije obuhvaćene komponentom

C1.1. Jačanje konkurentnosti i zelena tranzicija gospodarstva

C1.1.1. Jačanje otpornosti i zelena tranzicija gospodarstva

Reforme

C1.1.1. R1	Poboljšanje poslovnog okruženja te daljnja provedba administrativnog i fiskalnog rasterećenja gospodarstva
C1.1.1. R2	Liberalizacija tržišta usluga
C1.1.1. R3	Re-evaluacija i stvaranje strateškog investicijskog okvira za promociju privatnih ulaganja
C1.1.1. R4	Jačanje konkurentnosti, održivosti i otpornosti na klimatske promjene
C1.1.1. R5	Diversifikacija tržišta kapitala i poboljšanje pristupa alternativnom financiranju
C1.1.1. R6	Razvoj otpornog kulturnog i kreativnog sektora

Investicije

C1.1.1. R1-I1	Digitalizacija pružanja državnih usluga poslovnom sektoru (G2B)
C1.1.1. R1-I2	Unaprjeđenje sustava procjene učinaka na gospodarstvo
C1.1.1. R4-I1	Bespovratna ulaganja u proizvodne i tehnološke kapacitete poduzeća
C1.1.1. R4-I2	Potpore za investicijska ulaganja mikro, malih i srednjih poduzeća u vidu zajmova za oporavak gospodarstva te poticanje zelene tranzicije
C1.1.1. R4-I3	Potpore za investicijska ulaganja mikro, malih i srednjih poduzeća za oporavak gospodarstva te poticanje zelene tranzicije putem subvencije kamatne stope
C1.1.1. R4-I4	Jamstveni fond za poticanje investicija i obrtna sredstva malih i srednjih poduzeća i velikih subjekata
C1.1.1. R4-I5	Povoljniji krediti MSP-ima, velikim subjektima i subjektima javnog sektora za investicije i obrtna sredstva kroz RRF fond subvencija kamata i naknada/premija po jamstvenim /garantnim shemama
C1.1.1. R4-I6	Poticanje internacionalizacije hrvatskog gospodarstva kroz jačanje garantnog fonda osiguranja izvoza i aktivnosti izvozno kreditnog financiranja
C1.1.1. R4-I7	Financijski instrumenti i bespovratna sredstva za srednje kapitalizirana poduzeća i velike subjekte za ulaganja u projekte zelene tranzicije

C1.1.1. R5-I1	Ulaganje u instrumente vlasničkog i kvazivlasničkog financiranja (PE)
C1.1.1. R6-I1	Transformacija i jačanje konkurentnosti kulturnih i kreativnih industrija
C1.1.1. R6-I2	Uspostava provjere medijskih činjenica i sustava javne objave podataka

C1.1.2. Poticanje inovacija i digitalizacija gospodarstva

Reforme

C1.1.2. R1	Reforma poreznih poticaja za istraživanje i razvoj
C1.1.2. R2	Reforma financiranja inovacija
C1.1.2. R3	Usvajanje nacionalnog strateškog i operativnog okvira za digitalnu transformaciju gospodarstva i umjetnu inteligenciju
C1.1.2. R4	Razvoj Nacionalnog okvira za uspostavu i nadzor sustava za digitalne centre za inovacije u Hrvatskoj

Investicije

C1.1.2. R1-I1	Analiza poreznih poticaja za istraživanje i razvoj
C1.1.2. R2-I1	Priprema i provedba Plana za poticanje inovacija
C1.1.2. R2-I2	Ulaganje u upravljačke kapacitete malih i srednjih poduzeća
C1.1.2. R2-I3	Bespovratne potpore za novoosnovana poduzeća
C1.1.2. R2-I4	Jačanje akceleracijske aktivnosti
C1.1.2. R2-I5	Komercijalizacija inovacija
C1.1.2. R3-I1	Nacionalni strateški i operativni okvir za digitalnu transformaciju gospodarstva i umjetnu inteligenciju
C1.1.2. R3-I2	Inovativna javna nabava
C1.1.2. R3-I3	Vaučeri za digitalizaciju
C1.1.2. R3-I4	Bespovratne potpore za digitalizaciju
C1.1.2. R4-I1	Financiranje digitalnih centara za inovacije

C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo

Reforme

C1.2. R1	Dekarbonizacija energetskeg sektora
-----------------	-------------------------------------

Investicije

C1.2. R1-I1	Revitalizacija, izgradnja i digitalizacija energetskeg sustava i prateće infrastrukture za dekarbonizaciju energetskeg sektora
C1.2. R1-I2	Poticanje energetske učinkovitosti, toplinarstva i obnovljivih izvora energije za dekarbonizaciju energetskeg sektora
C1.2. R1-I3	Korištenje vodika i novih tehnologija

C1.2. R1-I4	Biorafinerija za proizvodnju naprednih biogoriva Sisak
C1.3. Unaprjeđenje vodnog gospodarstva i gospodarenja otpadom	
Reforme	
C1.3. R1	Provedba programa vodnog gospodarstva
C1.3. R2	Provedba projekata za održivo gospodarenje otpadom
Investicije	
C1.3. R1-I1	Program razvoja javne odvodnje otpadnih voda
C1.3. R1-I2	Program razvoja javne vodoopskrbe
C1.3. R1-I3	Program smanjenja rizika od katastrofa u sektoru upravljanja vodama
C1.3. R2-I1	Program smanjenja odlaganja otpada
C1.3. R2-I2	Program sanacije zatvorenih odlagališta i lokacija onečišćenih opasnim otpadom
C1.4. Razvoj konkurentnog, energetski održivog i učinkovitog prometnog sustava	
Reforme	
C1.4. R1	Reforma cestovnog sektora
C1.4. R2	Reforma željezničkog sektora
C1.4. R3	Reforma pomorstva i unutarnje plovidbe
C1.4. R4	Unaprjeđenje sustava javnog prijevoza
C1.4. R5	Ekologizacija prometa
Investicije	
C1.4. R1-I1	Elektronički sustav naplate cestarine
C1.4. R1-I2	Unaprjeđenje sustava korištenja prava osoba s invaliditetom na području mobilnosti
C1.4. R1-I3	Nacionalni sustav elektroničke pohrane i razmjene podataka u cestovnom prijevozu (NSCP)
C1.4. R1-I4	Izvještajno upravljački sustav putničkog i teretnog prijevoza u cestovnom prometu
C1.4. R1-I5	Praćenje prijevoza opasnih tvari u cestovnom prometu e-ADR
C1.4. R2-I1	Rekonstrukcija postojećeg i izgradnja drugog kolosijeka željezničke pruge na dionici Dugo Selo-Novska, poddionica Kutina-Novska (faza D)
C1.4. R2-I2	Osvremenjivanje pruge M604 Oštarije – Knin – Split
C1.4. R2-I3	Uklanjanje "uskih grla" na željezničkoj infrastrukturi

C1.4. R2-I4	Obnova dionice Zagreb Kustošija – Zagreb ZK – Zagreb GK
C1.4. R2-I5	Nabava teretnih vagona
C1.4. R2-I6	Projekt – Primjena zelenih tehnologija u željezničkom putničkom prijevozu
C1.4. R3-I1	Program modernizacije luka otvorenih za javni promet
C1.4. R3-I2	Nabava/gradnja putničkih brodova za obalni linijski promet
C1.4. R3-I3	Modernizacija i obnova flote unutarnje plovidbe u kontekstu zaštite okoliša i povećanja sigurnosti plovidbe
C1.4. R3-I4	Izgradnja nove skele „Križnica“, Općina Pitomača
C1.4. R3-I5	Opremanje luka i pristaništa infrastrukturom za zbrinjavanje otpada
C1.4. R4-I1	Nabava vozila na alternativni pogon
C1.4. R4-I2	Modernizacija tramvajske infrastrukture
C1.4. R5-I1	Modernizacija i ekologizacija infrastrukture Zračne luke Zadar
C1.4. R5-I2	Istraživanje, razvoj i proizvodnja vozila nove mobilnosti i prateće infrastrukture
C1.4. R5-I3	Program sufinanciranja kupnje novih vozila na alternativna goriva i razvoja infrastrukture alternativnih goriva u cestovnom prometu

C1.5. Unaprjeđenje korištenja prirodnih resursa i jačanje lanca opskrbe hranom

Reforme

C1.5. R1	Uspostava mreže logističke infrastrukture za jačanje proizvodno tržišnog lanca u sektoru voća i povrća
C1.5. R2	Unaprjeđenje sustava za restrukturiranje poljoprivrednog zemljišta i komasaciju
C1.5. R3	Digitalna transformacija poljoprivrede
C1.5. R4	Unaprjeđenje sustava doniranja hrane

Investicije

C1.5. R1-I1	Izgradnja i opremanje logističko distributivnih centara za voće i povrće
C1.5. R2-I1	Komasacija poljoprivrednog zemljišta
C1.5. R2-I2	Program trajnog praćenja stanja (<i>monitoring</i>) poljoprivrednog zemljišta
C1.5. R3-I1	Digitalna transformacija javnih usluga u poljoprivredi
C1.5. R3-I2	Pametna poljoprivreda
C1.5. R3-I3	Sustav sljedivosti
C1.5. R4-I1	Infrastrukturno opremanje banke hrane i posrednika u lancu doniranja hrane

C1.6. Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma

Reforme

C1.6. R1	Povećanje otpornosti i konkurentnosti turističkog gospodarstva
----------	--

Investicije

C1.6. R1-I1	Regionalna diversifikacija i specijalizacija hrvatskog turizma kroz ulaganja u razvoj turističkih proizvoda visoke dodane vrijednosti
C1.6. R1-I2	Jačanje konkurentnosti poduzetnika te poticanje zelene i digitalne tranzicije sektora turizma
C1.6. R1-I3	Unaprjeđenje turističkog eko sustava i jačanje kapaciteta sustava za otporan i održiv turizam

Ukupna procijenjena vrijednost ulaganja za komponentu

26.229.965.304 kn

2. Glavni izazovi i ciljevi koji se rješavaju u okviru komponente

Glavni izazovi	Ciljevi
C1.1. Jačanje konkurentnosti i zelena tranzicija gospodarstva	
<ol style="list-style-type: none">1. Složeno pravno i administrativno okruženje za poslovanje poduzeća i visoka razina troškova poslovanja negativno utječu na dinamiku tržišta.2. Nedostatna razvijenost domaćeg financijskog tržišta negativno se odražava na prilike za rast i konkurentnost hrvatskih poduzeća.3. Slabi rezultati na području inovacija negativno utječu na produktivnost, konkurentnost i otpornost na vanjske šokove.4. Digitalna tranzicija gospodarstva suočava se s brojnim izazovima i preprekama jer su tvrtke i regulatorno okruženje slabije konkurentni nego u drugim državama.	<ol style="list-style-type: none">1. Poboljšati poslovno okruženje kroz daljnje smanjenje administrativnih i parafiskalnih nameta, liberalizaciju tržišta usluga te digitalizaciju pružanja državnih usluga poslovnom sektoru.2. Osnažiti investicijsku aktivnost u hrvatskom gospodarstvu, s posebnim naglaskom na zelene i digitalne tehnologije.3. Potaknuti aktivnosti bankarskog sustava kao ključnog segmenta financijskog tržišta čija je podrška nužna za rast investicijskih ulaganja.4. Potaknuti razvoj alternativnih izvora financiranja.5. Potaknuti snažniju internacionalizacija gospodarstva te povezanost s regionalnim i globalnim lancima vrijednosti.6. Povećati produktivnost, konkurentnost i diversifikaciju hrvatskog gospodarstva ulaganjem u inovacije.7. Olakšati digitalnu tranziciju gospodarstva podržavanjem tvrtki u primjeni digitalnih rješenja i nadogradnji digitalnih mogućnosti.

C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo

1. Sadašnji elektroenergetski sustav neće biti u mogućnosti prihvatiti veliku količinu obnovljivih izvora energije koja je planirana do 2026. i do 2030. što je nužno, jer je proizvodnja energije iz obnovljivih izvora jedna od najvažnijih mjera dekarbonizacije energetske sektora. Stoga nerazvijeni elektroenergetski sustav može dovesti u pitanje ostvarenje cilja povećanja obnovljivih izvora energije u finalnoj potrošnji do 2030. godine. 2. Toplinarstvo treba revitalizaciju i uvođenje novih sustava koji će omogućiti dekarbonizaciju toplinarstva. Sustav toplinarstva nije dovoljno razvijen kako bi se potpomogle mjere energetske učinkovitosti i obnove zgrada te povezivanja s većim korištenjem obnovljivih izvora energije u toplinarstvu. 3. Udio energije iz obnovljivih izvora u sektoru prometa je relativno nizak (znatno je manji od planiranih 10% što je bio cilj za 2020.) i treba ga povećati korištenjem, povećanjem udjela naprednih biogoriva i obnovljive električne energije i obnovljivog vodika u prometu.	1. Razvoj elektroenergetske infrastrukture za prijenos i distribuciju električne energije do 2026. čime će se osigurati stavljanje u funkciju nacionalnih potencijala obnovljivih izvora energije i do 2026. omogućiti priključenje novih najmanje 800 MW, a do 2030. preko 2.500 MW novih elektrana za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora. To će osigurati i ispunjenje europskog cilja glede udjela obnovljivih izvora energije u potrošnji (za Hrvatsku je cilj 36,6%), a ujedno će se osigurati smanjenje gubitaka u sustavima optimalnim upravljanjem, i razvoj unutarnjeg tržišta energije. 2. Osiguravanje razvoja infrastrukture kojim bi se do 2026. modernizirala barem jedna velika postojeća toplana te na taj način osigurala dovoljna količina toplinske energije i daljnje širenje visokoučinkovitih sustava toplinarstva. To će osigurati modernizaciju manjih sustava (gdje je to isplativo) te povećati energetske učinkovitost zgrada i veće korištenje obnovljivih izvora energije što će konačno osigurati ispunjenje europskog cilja glede povećanja energetske učinkovitosti do 2030. godine. 3. Ulaganje u proizvodnju naprednih biogoriva za prijevoz, daljnju elektrifikaciju prometa, razvoj infrastrukture za proizvodnju i korištenje obnovljivog vodika u prometu kako bi se do 2026. osigurala infrastruktura koja će dekarbonizirati promet i omogućiti ispunjavanje minimalnog europskog cilja o najmanje 14% udjela obnovljivih izvora energije u sektoru prometa uz smanjenje potrošnje i uvoza fosilnih goriva te povećanje proizvodnje iz domaćih sirovina na održiv način.

Glavni izazovi	Ciljevi
C1.3. Unaprjeđenje vodnog gospodarstva i gospodarenja otpadom	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Stopa recikliranja otpada iz kućanstava u Hrvatskoj je 2018. iznosila 25,3%, što je znatno niže od prosjeka EU-a koji iznosi 46%. 2. Postotak komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta u Hrvatskoj je 2018. iznosio 66% dok je prosjek EU-a 22%. 3. Korištenje vode iz javnih vodoopskrbnih sustava omogućeno je za 94% stanovništva, dok stvarna priključenost iznosi 86%. Gubici vode iz vodoopskrbnih sustava iznose oko 50% ukupne količine vode koja se zahvaća za javnu vodoopskrbu. Istodobno na sustave javne odvodnje priključeno je svega 53% stanovništva, dok je priključenost na sustave pročišćavanja otpadnih voda još niža i iznosi 44% stanovništva (uključuje i pročišćavanje nižeg stupnja od zahtijevanog). 4. Efekti klimatskih promjena dovode u pitanje sigurnost i postignutu razinu zaštite na postojećim zaštitnim sustavima odnosno povećavaju rizik od poplava na već branjenim područjima. Doprinos (i) ispunjenju ciljeva zaštite voda prema Okvirnoj direktivi o vodama te (ii) ispunjavanju ključnih ciljeva vezanih za vode iz Strategije EU za bioraznolikost do 2030. koji se odnose na obnavljanje slatkovodnih ekosustava i prirodnih funkcija rijeka, uključujući uklanjanje zastarjelih pregrada i obnavljanje poplavnih površina. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Razvoj infrastrukture za recikliranje komunalnog i ambalažnog otpada. 2. Zatvaranje i sanacija zatvorenih 26 odlagališta te smanjenje količine neobrađenog miješanog komunalnog otpada koji se odlaže na odlagališta. 3. Unaprijediti kvalitetu javnih vodnih usluga odnosno osigurati dostupnost vodi za piće kroz sustave javne vodoopskrbe za oko 93% stanovnika, a gubitke u sustavu smanjiti na prosječno 25% te osigurati pročišćavanje otpadnih voda odgovarajućeg stupnja za oko 66% stanovništva do 2026. godine.
C1.4. Razvoj konkurentnog, energetski održivog i učinkovitog prometnog sustava	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Udio energije iz obnovljivih izvora u sektoru prometa je relativno nizak (znatno je manji od planiranih 10% što je bio cilj za 2020.) i treba ga povećati korištenjem, povećanjem udjela naprednih biogoriva i obnovljive električne energije i vodika u prometu. 2. Hrvatsko otočje ima 78 otoka i 524 otočića, dok se u 2020. na temelju sklopljenih 47 ugovora o javnoj usluzi održavala 51 državna linija te je 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ulaganje u proizvodnju naprednih biogoriva za prijevoz, daljnju elektrifikaciju prometa, razvoj infrastrukture za proizvodnju i korištenje obnovljivog vodika u prometu. Cilj je do 2026. osigurati infrastrukturu koja će dekarbonizirati promet i omogućiti ispunjavanje minimalnog europskog cilja o najmanje 14% udjela obnovljivih izvora energije u sektoru prometa, uz smanjenje potrošnje i uvoza fosilnih goriva te povećanje

Glavni izazovi	Ciljevi
<p>nužno zadovoljiti potrebe stanovništva za prometnom povezanošću. Nadalje, trenutno najveći broj brodova obalnog linijskog pomorskog prometa koristi motore s unutrašnjim sagorijevanjem pogonjene dizel gorivom.</p> <p>3. Prometna mreža je neujednačena, s vrlo nerazvijenom željezničkom infrastrukturom te nema odgovarajuće infrastrukture za javni gradski, prigradski i međugradski promet.</p> <p>4. Hrvatska je izgradila tek 7% osnovne željezničke mreže TEN-T, što je znatno niže od prosjeka EU-a koji iznosi preko 60%.</p>	<p>proizvodnje iz domaćih sirovina na održiv način.</p> <p>2. Povećanje kapaciteta obalnog linijskog prijevoza nabavkom novih putničkih brodova (2 putnička broda i 3 katamarana) na pogon alternativnim gorivima koji će poboljšati veze s otocima, i doprinijeti smanjenju emisija CO₂.</p> <p>3. Korisnicima pružiti pristupačnije i čišće načine prijevoza (do 2026. razvijena dva prototipa vlaka (prototip BEMV baterijskog elektromotornog vlaka i prototip BMV baterijskog motornog vlaka) te osposobljavanje 6 stabilnih energetske priključaka za punjenje pogonskih baterija).</p> <p>4. Uspješno unaprjeđenje i pravodoban dovršetak osnovne TEN-T mreže do 2030. godine, sukladno odredbama Uredbe (EU) br. 1315/2013.</p>
C1.5. Unaprjeđenje korištenja prirodnih resursa i jačanje lanca opskrbe hranom	
<p>1. Usitnjenost proizvodnje i ponude u poljoprivredi rezultira smanjenom konkurentnošću i neučinkovitim korištenjem prirodnih resursa.</p>	<p>1. Unaprijediti konkurentnost poljoprivrede pojednostavljenjem administrativnih postupaka, okrupnjavanjem poljoprivrednih površina i stvaranjem pretpostavki za koncentriranje ponude proizvoda za tržište.</p>
C1.6. Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma	
<p>1. Nedovoljan stupanj održivosti turizma u destinacijama koji se odražava u neravnomjernoj sezonskoj i teritorijalnoj distribuciji turističke potražnje u Hrvatskoj.</p> <p>2. Nedovoljan stupanj održivosti i uravnoteženosti strukture smještajnih kapaciteta po vrstama smještaja.</p> <p>3. Niski neizravni učinci turizma na vezane djelatnosti.</p> <p>4. Nedovoljno shvaćanje aktualnih promjena turističke potražnje i s tim povezane važnosti zelene tranzicije i koncepta kružnog gospodarstva za buduću konkurentnost turističkog sektora.</p>	<p>1. Postizanje održivosti turizma u destinacijama.</p> <p>2. Povećanje energetske učinkovitosti i kružnog gospodarstva u turizmu.</p> <p>3. Poticanje digitalne transformacije i inovacija u turizmu.</p> <p>4. Smanjivanje ovisnosti turizma od proizvoda „sunce i more“ i rast prihoda u turizmu.</p> <p>5. Pozitivno djelovanje na socijalnu i teritorijalnu koheziju društva.</p> <p>6. Aktivno pridonositi stabilnom rastu gospodarstva.</p>

Glavni izazovi	Ciljevi
5. Nespremnost ljudskog kapitala u hrvatskom turizmu u pogledu suočavanja sa zahtjevima zelene tranzicije turističkog ekosustava. 6. Nedovoljna suradnja i umrežavanje dionika u turističkom sektoru te njihovo nedovoljno vertikalno povezivanje po načelima kružnog gospodarstva.	

3. Opis podkomponenti

C1.1. Jačanje konkurentnosti i zelena tranzicija gospodarstva

Kontekst

- Za oporavak i otpornost gospodarstva iznimno su bitni uvjeti u kojima gospodarstvenici posluju. Poslovno okruženje u Hrvatskoj odlikuje se brojnošću i kompleksnošću administrativnih zahtjeva koji se pred poduzetnike postavljaju u interakciji s državnim i javnim sektorom. Njihovo poslovanje opterećeno je većim brojem neporeznih davanja, a u pojedinim reguliranim profesijama i prekomjernim zahtjevima za pokretanje poslovanja. Stoga je u dijelu poboljšanja poslovnog okruženja potrebno provesti mjere kojima će se poslovanje pojednostavniti i pojeftiniti te olakšati i ubrzati zapošljavanje.
- U odgovoru na COVID-19 krizu uveden je niz fiskalnih i monetarnih mjera za ublažavanje negativnih posljedica pandemije na gospodarstvo i očuvanje stabilnih uvjeta na domaćem financijskom tržištu. Unatoč poduzetim aktivnostima i programima potpora, gospodarstvo će se teško oporaviti od krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19. Od presudne će važnosti biti institucionalni kapacitet i spremnost na podupiranje gospodarskog oporavka koji predvodi privatni sektor, za što je potrebno osigurati pristup adekvatnom financiranju.
- Unatoč povećanoj dostupnosti financiranja za inovacije nakon pristupanja Europskoj uniji, u Hrvatskoj je došlo do ograničenog poboljšanja rezultata na području inovacija. Većina Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF) dostupnih za inovacije pripala je zrelijim poduzećima. Međutim, dokazi na razini poduzeća pokazuju da mlađa i manja poduzeća bilježe najveći porast produktivnosti kada ulažu u istraživanje i razvoj te nematerijalnu imovinu. Nadalje, postignut je ograničeni uspjeh u iskorištavanju javnog financiranja za inovacije kako bi se privuklo privatno financiranje. Digitalno gospodarstvo može pružiti priliku za

povećanje produktivnosti i konkurentnosti pojavom novih poduzeća i poslovnih modela.

Provedba

- Planiraju se aktivnosti koje će poboljšati hrvatsko poslovno okruženje kroz: unaprjeđenje pružanja državnih usluga poduzetnicima kroz digitalizaciju; liberalizaciju tržišta usluga; unaprjeđenje sustava za procjenu utjecaja propisa; stvaranje strateškog investicijskog okvira za promociju privatnih ulaganja.
- Stvaranje pravnog okvira za ulaganja skupnim financiranjem i poboljšanje uvjeta za prikupljanje sredstava za nove fondove privatnog (vlasničkog/kvazivlasničkog) kapitala.
- Poticanje ulaganja u nove investicijske projekte, s posebnim naglaskom na zelene tehnologije u svrhu razvoja novih kompetencija, povećanja proizvodnje, povećanja izvoza (internacionalizacije) i očuvanja postojećih te poticanja stvaranja novih radnih mjesta između ostalog i putem financijskih instrumenata (zajmovi, subvencija kamatne stope).
- Uspostava odgovarajućeg pravnog okvira kojim će se ukloniti postojeće administrativne prepreke za poslovanje na jedinstvenom digitalnom tržištu te omogućiti prilagodbu poduzetnicima na području kulturnih i kreativnih industrija novim uvjetima poslovanja.

Očekivani rezultati

- Lakše pokretanje poslovanja, digitalizacija postupka ishoda licencija i odobrenja za rad, objedinjavanje plaćanja obveznih naknada i digitalizacija podnošenja zahtjeva i administrativnih postupaka relevantnih za poduzetnike.
- Poboljšan sustav za procjenu učinka propisa na gospodarstvo.
- Unaprjeđeno poslovno okruženje tako da poslovanje u Hrvatskoj bude jednostavnije, jeftinije i poticajnije za ulaganja.
- Uspostava strateškog okvira za promociju i privlačenje ulaganja.
- Uspostavljena digitalna platforma kao mehanizam koordinacije za međunarodnu, regionalnu i nacionalnu promociju i podršku ulaganjima.
- Ojačana otpornost i konkurentnost hrvatskih poduzeća.
- Osigurano početno financiranje za transfer tehnologija, inovativna poduzeća i novoosnovana poduzeća, kao i rast zrelih poduzeća.
- Digitalna transformacija poslovnih modela i procesa pravnih i fizičkih osoba na području kulturnih i kreativnih industrija.

C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo

Kontekst

- Kako bi postalo konkurentnije dok postaje zelenije i kružno, gospodarstvu je nužno osigurati opskrbu čiste i cjenovno pristupačne energije i sirovina. Do 2030. nužno je u elektroenergetski sustav priključiti preko 2.500 MW novih postrojenja energije iz obnovljivih izvora što je preduvjet za ostvarenje nacionalnog cilja Hrvatske u udjelu obnovljivih izvora energije u finalnoj potrošnji kao dio europskog cilja za 2030. godinu. Velik dio potreba vezan za obnovljive izvore energije namirit će se velikim projektima, ali Zakon o obnovljivim izvorima energije već je sada predvidio korištenje energije iz vlastite proizvodnje čime se otvorila mogućnost aktivnog uključivanja svih građana u sustav proizvodnje i korištenja energije iz obnovljivih izvora. Dodatno, uvođenjem napredne tehnologije i digitalizacijom sustava (uvođenjem pametnih brojila i sustava koji smanjuju gubitke na prijenosnoj mreži) dodatno će se povećati bolje korištenje električne energije u Hrvatskoj. Razvoj elektroenergetske infrastrukture osigurat će stavljanje u funkciju nacionalnih potencijala obnovljivih izvora energije, veći prihvat obnovljive energije i pravilno balansiranje sustava. To će se ujedno odraziti i na povećanje mogućnosti razmjene održive energije sa susjednim državama članicama.
- Planira se ubrzani razvoj elektroenergetske mreže kako bi se i u zakonodavnom smislu mogle postaviti nove paradigme vezane za veće sudjelovanje krajnjih potrošača kao aktivnih kupaca energije.
- Ubrzani razvoj unutarnje infrastrukture je nužan i za povezivanje svih mjera obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti u gospodarskim sektorima. Pritom je posebno važno pozicioniranje sektora toplinarstva u izgradnji novih i obnovi postojećeg fonda zgrada kao i poboljšanje sustava toplinarstva (na strani dobave toplinske energije).
- Potrebno je dodatno ojačati sustav toplinarstva kako u proizvodnji topline unaprjeđenjem sustava tako i u distribuciji tj. u mreži koja će postati pouzdana i osigurati adekvatnu količinu toplinske energije za prelazak sustava vezanih za prirodni plin u sustave toplinarstva.
- Reforma obuhvaća i povećanje energetske učinkovitosti, posebice u industriji, stavljajući poseban naglasak na smanjenje fosilnih goriva u proizvodnim procesima te prelazak na energiju iz obnovljivih izvora i smanjenje potrošnje energije u proizvodnim procesima, ali i u sektoru usluga (IKT, turističke i uslužne djelatnosti).
- Nužno je povećati korištenje energije iz obnovljivih izvora u prometnom sektoru pa se planira potenciranje razvoja novih tehnologija mahom vezanih za razvoj ekonomije vodika u prometu, kao i osiguranje dovoljne količine biogoriva iz vlastite proizvodnje. Time će se osigurati lakši prijelaz od fosilnih goriva k čistom prometu,

osiguravajući ujedno smanjenje ovisnosti o uvozu energenata i potičući samodostatnost.

Provedba

- Uklanjanje prepreka za prihvata i distribuciju većih količina energije iz obnovljivih izvora, kojima će se otkloniti potencijalna uska grla, smanjiti gubitke te povećati proizvodnja energije iz obnovljivih izvora.
- Razvoj prijenosne mreže kojom će se osigurati mogućnost prihvaćanja novih priključenja i nesmetani prihvata novih količina energije iz obnovljivih izvora te njihova daljnja distribucija na mjesta potrošnje diljem Hrvatske.
- Povećanje energetske učinkovitosti u industriji s posebnim naglaskom na prelazak na energije iz obnovljivih izvora umjesto korištenja fosilnih goriva te manje potrošnje energije u sustavima proizvodnje posebice u energetski intenzivnim industrijama
- Razvoj vodikove ekonomije te gradnja neophodne infrastrukture za korištenje vodika u prometu.
- Osiguranje proizvodnje adekvatne količine bioetanola kojom se može osigurati veće korištenje energije iz obnovljivih izvora u prometu.
- Poboljšanje sustava toplinarstva, posebice na strani proizvodnje topline, kojim će se osigurati dovoljna količina toplinske energije za ubrzano uvođenje malih i mikro kogeneracija, dizalica topline ili spajanje na visokoučinkovite toplinske sustave tijekom obnove zgrada.

Očekivani rezultati

- Osigurana infrastruktura potrebna za bolje i brže korištenje čistih tehnologija u elektroenergetskom sektoru, sektoru prometa, toplinarstvu i sektoru industrije uz potenciranje razvoja novih tehnologija. Osim povećanja udjela energije iz obnovljivih izvora, to će navedenim sektorima omogućiti i dodatno smanjenje CO₂.
- Unaprjeđenje elektroenergetskog sustava Hrvatske koji će osigurati udio energije iz obnovljivih izvora u proizvodnji i finalnoj potrošnji u skladu s energetsom strategijom, NECP-om i planovima razvoja obnovljivih izvora energije.
- Povećat će se domaća proizvodnja električne energije te će se smanjiti uvoz energije.
- Otvorit će se mogućnost za proizvodnju obnovljivog vodika koji će zajedno s uključivanjem naprednih biogoriva povećati udio energije iz obnovljivih izvora i ojačati dekarbonizaciju u sektoru prometa uz smanjenje ovisnosti o uvozu.
- Povećanje učinkovitosti u sustavu toplinarstva i veće korištenje energije iz obnovljivih izvora u toplinarstvu čime će se stvoriti preduvjeti za smanjivanje

emisija u zgradarstvu i osiguranje standarda nulte potrošnje energije za nove zgrade.

C1.3. Unaprjeđenje vodnog gospodarstva i gospodarenja otpadom

Kontekst

- Hrvatska zaostaje za standardom EU-a u pogledu dostupnosti i kvalitete i javnih vodnih usluga posebno u pogledu javne odvodnje i i pročišćavanja otpadnih voda te su potrebna ulaganja u vodnokomunalni sektor kako bi dostigli zadovoljavajuću razinu. To će se postići cjelovitom reformom vodnokomunalnog sektora koja podrazumijeva međusobno usklađeni proces donošenja zakonodavnog okvira. To između ostalog uključuje i okrupnjavanje javnih isporučitelja vodnih usluga, jačanje njihovog kapaciteta i ulaganja usmjerena u povećanje priključenosti stanovništva na sustave javne vodoopskrbe, javne odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda. Cilj je omogućiti dostupnost javnih vodnih usluga svim potrošačima uz priuštivu cijenu te u kontekstu održivog razvoja i prilagodbe klimatskim promjenama osigurati racionalno korištenje vodnih resursa i smanjenje onečišćenja voda uzrokovano ispuštanjem otpadnih voda. Razvoj vodnokomunalne infrastrukture ključan je za ravnomjerni razvoj svih krajeva Hrvatske s obzirom na to da je to jedan od preduvjeta za razvoj gospodarstva u cjelini, osobito turizma zbog karakteristične sezonalnosti i oscilacija u potrebama za vodom.
- Radi smanjenja negativnih posljedica klimatskih promjena potrebno je uspostaviti i podići funkcionalnost sustava zaštite od poplava te time smanjiti rizik od poplava i povećati otpornost na katastrofe. Isto tako potrebno je revitalizirati vodotoke i uspostaviti prirodnu funkciju rijeka prije svega na područjima ekološke mreže NATURA 2000, kako bi se poboljšalo stanje površinskih i podzemnih voda i potencirali sinergijski efekti zaštite voda i prirode.
- Ključne reforme u uspostavi učinkovitog sustava gospodarenja otpadom i ostvarenja europskih ciljeva temelje se na poštovanju hijerarhije otpada i načela održivih proizvoda pri čemu je prioritet sprečavanje nastanka otpada. Pritom u okviru gospodarenja otpadom prioritetno je osigurati djelotvorno i učinkovito odvojeno prikupljanje otpada na izvoru te slanje frakcija odvojenih na izvoru na pripremu za ponovnu uporabu ili recikliranje u postrojenja za razvrstavanje i recikliranje otpada. Cilj je da se što manja količina otpada odloži na odlagališta otpada.

Provedba

- Provedba Programa razvoja javne odvodnje i Programa razvoja javne vodoopskrbe.
- Provedba Programa smanjenja rizika od katastrofa u sektoru upravljanja vodama.

- Sprječavanje nastanka otpada i omogućavanje njegova korištenja kao sekundarnih resursa što je više moguće.
- Unaprijediti funkcioniranje tržišta sekundarnih sirovina, smanjiti nastanak i odlaganje otpada te povećati stupanj njegova recikliranja.
- Osmišljavanje rješenja bez otpada, zadržavanje proizvoda i materijala u upotrebi čime će se omogućiti obnavljanje prirodnih sustava, uz nužnu sanaciju okoliša prethodno onečišćenog otpadom.

Očekivani rezultati

- Unaprjeđenje kvalitete javnih vodnih usluga.
- Smanjenje gubitaka u sustavima javne vodoopskrbe.
- Izgradnja infrastrukture za ponovnu uporabu, odvojeno prikupljanje i recikliranje otpada radi doprinosa prelaska na kružno gospodarstvo.
- Sanacija okoliša prethodno onečišćenog otpadom.

C1.4. Razvoj konkurentnog, energetski održivog i učinkovitog prometnog sustava

Kontekst

- Prometni sektor, u međuvremenu je teško pogođen krizom uzrokovanom virusom COVID-19 te je nužno dodatno usmjeriti napore na osiguravanje otpornog i snažnog prometnog sustava. Planira se nastavak ulaganja značajnih sredstava u modernizaciju prometne infrastrukture, a kojima je cilj razvoj održivog prometa te poticanje razvoja pametnih rješenja u prometnom sustavu. U tom smislu, reforma prometnog sektora je sveobuhvatna reforma kojoj je cilj razviti upravo takvu infrastrukturu u svim vidovima prometa pa su njome obuhvaćene reforme željezničkog, cestovnog i zračnog sektora, kao i reforma pomorstva i unutarnjih plovnih putova.
- Pismo sektorske politike daljnji je korak na ključnim područjima reforme i modernizacije željezničkog sektora te uspostavlja provedbene planove djelovanja za Vladu i željeznička društva u sektoru. Usto definira specifične i detaljno planirane aktivnosti na ključnim područjima: upravljanje sektorom; upravljanje željezničkim društvima i njihovo poslovanje; planiranje sektorskih ulaganja i financiranja razvoj znanja, tehnologija i vještina željezničkog sektora. Pokrenut će se aktivnosti i mjere modernizacije i restrukturiranja hrvatskog željezničkog sektora radi povećanja konkurentnosti i učinkovitosti željezničkog sektora kako bi se korisnicima u putničkom i teretnom prometu pružile bolje usluge, a time i podigla cjelokupna gospodarska konkurentnost Hrvatske.

- Ekološki prihvatljiva flota plovila i korištenje suvremenih tehnologija u unutarnjoj plovidbi jedan su od preduvjeta za ostvarenje cilja održivog razvoja i održive mobilnosti, kao i razvijen održiv sustav javnog prijevoza i integriran prijevoz putnika.

Provedba

- Izmjenama i dopunama Zakona o cestama stvorit će se uvjeti za interoperabilnost elektroničkih sustava za naplatu cestarine i povećanje cestovne sigurnosti. Nadalje, novim Zakonom o pomorskom dobru i morskim lukama i Zakonom o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu osigurat će se jednoobraznost u provedbi zakonskih obveza upravljanja javnim lukama i racionalizirati troškovi upravljanja. Usto uspostaviti će se sustav održivog gospodarenja otpadom u lukama, te pojednostaviti administrativne procedure i urediti koncesioniranje državnih linija obalnog linijskog prijevoza. Zakonom o plovidbi i lukama unutarnjih voda posvetit će se veći značaj u uređenju i rehabilitaciji plovnih putova (na rijekama) što će osim povećanja sigurnosti plovidbe doprinijeti i povećanju gospodarske aktivnosti.
- Pismo sektorske politike za pomorstvo i unutarnje plovne putove, kao i Pismo sektorske politike za željeznički sektor.
- Uspostava prometnih uprava radi osiguranja jedinstvene i usklađene mreže javnog prijevoza na području cijele Hrvatske.
- Razvoj energetski učinkovitog i održivog prometnog sektora poticanjem rasta registriranih vozila na alternativni pogon, razvojem infrastrukture za punjenje vozila na alternativni pogon te ulaganjem u energetsku učinkovitost i održivost infrastrukture zračnih luka.

Očekivani rezultati

- Rekonstruirana željeznička infrastruktura.
- Uspostavljen sustav elektroničke naplate cestarine.
- Razvijen održiv sustav javnog prijevoza i integriran prijevoz putnika.
- Modernizirana i obnovljena flota plovila.

C1.5. Unaprjeđenje korištenja prirodnih resursa i jačanje lanca opskrbe hranom

Kontekst

- Predmetna reforma pokreće se radi povećanja prehrambene sigurnosti te konkurentnosti hrvatskog poljoprivredno-prehrambenog sektora. Reforma obuhvaća različite aktivnosti grupirane u četiri mjere: uspostava mreže logističke infrastrukture za jačanje proizvodno tržišnog lanca u sektoru voća i povrća; uspostava sustava za restrukturiranje poljoprivrednog zemljišta i komasaciju; digitalna transformacija poljoprivrede; unaprjeđenje sustava doniranja hrane.
- Odabrane mjere fokusirane su na prioritete za koje je ocijenjeno da se mogu realizirati u relativno kratkom roku i unutar razdoblja provedbe NPOO-a. Stoga ova podkomponenta ne predviđa aktivnosti u svim poljoprivrednim sektorima niti cjelovito rješavanje pitanja korištenja poljoprivrednih ili šumarskih resursa odnosno pitanja razvoja ruralnih područja. Sustavni i sveobuhvatniji odgovor na izazove hrvatske poljoprivrede, ribarstva i šumarstva osigurava se provedbom mjera donesenih u skladu s nacionalnim i EU strateškim dokumentima iz područja poljoprivredne i ribarstvene politike.
- Pandemija COVID-19 dodatno je naglasila postojeće nedostatke u lancima opskrbe, pogotovo kod manjih proizvođača. Stoga je potrebna potpora razvoju poslovne infrastrukture i unaprjeđenju poslovnih procesa.
- Prilikom utvrđivanja ključnih reformi i investicija polazilo se od cilja povećanja prehrambene sigurnosti i niskouglične energetske tranzicije iz Programa Vlade, koji obuhvaća aktivnosti usmjerene na unaprjeđenje i povećanje proizvodnje u poljoprivredi te učinkovitije korištenje proizvodnih resursa. Sve planirane reforme uključuju element digitalizacije.
- Projekt digitalizacije na području poljoprivrede omogućit će, između ostaloga korištenje tehnologija pametne poljoprivrede, uključujući ciljano korištenje vode, zaštitnih sredstava i gnojiva.
- Projekt unaprjeđenja sustava doniranja hrane doprinijet će zelenoj tranziciji zbog komponente sprječavanja otpada od hrane, kao i digitalnoj tranziciji zbog digitalizacije sustava doniranja hrane.

Provedba

- Izgradnja logističke infrastrukture te kroz proizvođačke organizacije potaknuti udruživanje i suradnju.
- Digitalizacija i posebni sustav označavanja u okviru skladišta/distributivnih centara.

- Postupci komasacije i trajno praćenje stanja (*monitoring*) poljoprivrednog zemljišta.
- Digitalna transformacija javnih usluga, uspostava sustava/platforme pametne poljoprivrede te uspostava sustava sljedivosti primarnih poljoprivrednih proizvoda.
- Osnivanje banke hrane, jačanje infrastrukturnih kapaciteta posrednika u lancu doniranja hrane, pokretanje internet platforme za sprječavanje nastajanja otpada od hrane i nadogradnja IT sustava za doniranje hrane, provedba informativno-edukativne kampanje na temu sprječavanja otpada od hrane i doniranja hrane.

Očekivani rezultati

- Poboljšana pozicija poljoprivrednika u opskrbnim lancima i razvoj proizvoda veće dodane vrijednosti.
- Optimizacija opskrbno-prodajne logistike u sektoru voća i povrća, smanjenje troškova izgradnje, standardizacija tehnologije i kvalitete čuvanja proizvoda, čime se bitno utječe na konkurentnost proizvoda.
- Trajnim praćenjem stanja poljoprivrednog zemljišta osigurat će se djelotvorna zaštita poljoprivrednog zemljišta i kontinuirana dostupnost podataka neophodnih za ocjenu stanja tla te održivo gospodarenje poljoprivrednim zemljištem.
- Uspostavom sustava i postupcima komasacije doprinijet će se okrupnjavanju posjeda i racionalizaciji troškova proizvodnje.
- Izgradnjom i uspostavom sustava pametne poljoprivrede doprinijet će se boljem i učinkovitijem korištenju poljoprivrednog zemljišta i drugih resursa u poljoprivredi.
- Smanjenje administrativnog opterećenja poljoprivrednika.
- Smanjenje otpada od hrane s jedne strane te povećanje prehrambene sigurnosti siromašnijih skupina stanovništva s druge strane.

C1.6. Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma

Kontekst

- Smanjivanje izražene sezonalnosti hrvatskog turizma i njegove ovisnosti o ključnom motivu dolaska turista „sunce i more“, povećanje konkurentnosti i rast prihoda u turizmu kroz promjenu strukture smještajnih kapaciteta, razvoj novih turističkih proizvoda primjenom načela održivosti uz zelenu i digitalnu tranziciju turističkog gospodarstva.

- S obzirom na udio i značaj turizma za gospodarstvo Hrvatske, nužno je osigurati ulaganja koja omogućuju ubrzavanje tranzicije prema održivom turizmu. Oporavkom turizma pozitivno utječemo i na vezane djelatnosti kao što su trgovina, poljoprivreda, građevina, prerađivačke, kulturne, sportske i rekreativne djelatnosti, prijevoz i brojne druge te posljedično na povećanu zaposlenost i demografsku revitalizaciju.
- Predložene investicije dio su sveobuhvatne reforme kojom se u srednjoročnom razdoblju treba odgovoriti na izazov sezonalnosti, kao i prekomjernog turizma u turistički najrazvijenijim destinacijama te razviti kontinentalni turizam s naglaskom na ruralna područja. Predviđena ulaganja su komplementarna drugim ulaganjima u okviru NPOO-a te predstavljaju specifičnu potrebu hrvatskog turizma. Ona osiguravaju razvoj konkurentnih cjelogodišnjih oblika turizma kao što su zdravstveni, sportski i kongresni turizam, podižu kvalitetu i kategoriju postojećih smještajnih kapaciteta u hotelsko-turističkim tvrtkama, omogućuju transformaciju smještajnih kapaciteta malih iznajmljivača u obiteljske hotele i pansionere te zelenu tranziciju najveće svjetske čarter-flote.

Provedba

- Dodjele bespovratnih sredstava za privatni i javni sektor radi oporavka turističkog gospodarstva od krize uzrokovane pandemijom COVID-19, povećanja otpornosti, održivosti i konkurentnosti turističkog gospodarstva kroz transformaciju ekosustava turizma, poticanja zelene i digitalne tranzicije te inovacija.

Očekivani rezultati

- Jačanje konkurentnosti hotelsko-turističkih tvrtki te zelena i digitalna tranzicija (bespovratna sredstva).
- Unaprjeđenje javne turističke infrastrukture radi razvoja posebnih oblika turizma (bespovratna sredstva).
- Razvoj novih javnih e-usluga u turizmu radi administrativnog rasterećenja poduzetnika te transformacije modela turizma k održivosti.
- Turistička ponuda veće dodane vrijednosti i povećanje prosječne potrošnje po gostu.

2. Javna uprava, pravosuđe i državna imovina

Jedan od ključnih segmenata oporavka i otpornosti je osnaživanje države čija se uloga pokazala nezamjenjivom u okolnostima pandemije i potresa. Veća otpornost postiže se kroz razvoj učinkovite, digitalne i kompetentne javne uprave koja ima jasne i definirane uvjete strateškog planiranja i upravljanja na kratki i dugi rok, te ostvaruje postavljene rezultate, uz kontinuirano kvalitetno upravljanje ljudskim potencijalima. Preduvjet pune provedbe NPOO-a, te apsorpcije sredstava je podizanje učinkovitosti države u realizaciji reformi i projekata financiranih iz sredstava EU-a. Za kvalitetnije pružanje usluga državne i javne uprave, radit će se na daljnjoj decentralizaciji države, uz poticanje funkcionalnog spajanja pojedinih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave radi održivijeg planiranja lokalnih proračuna i projekata za podizanje kvalitete života građana. Uz pospješene napora usmjerenih prema digitalizaciji države i društva, poticat će se razvoj novih digitalnih tehnologija i informacijskih sustava koji će biti na raspolaganju javnom i privatnom sektoru te građanima. Digitalizacija će pridonijeti jačanju socijalne i gospodarske otpornosti Hrvatske te ima potencijal stvaranja dodatnih radnih mjesta i održivog i uključivog rasta. U izgradnji otpornije i pravednije države važna je pravna sigurnost koja se postiže promicanjem daljnjeg razvoja nepristranog i učinkovitog pravosuđa koje je dostupno svima, kao i djelotvornom borbom protiv korupcije na svim razinama vlasti. Nastavit će se također s aktivnostima vođenja odgovorne fiskalne politike kroz unaprjeđenje fiskalnog okvira, te poboljšanja upravljanja državnim imovinom.

1. Opis komponente

Područje politike		
Javne politike	Decentralizacija	Pravosuđe
Upravljanje EU projektima	e-Usluge lokalne samouprave	Borba protiv korupcije
Upravljanje ljudskim potencijalima		Sprječavanje pranja novca
Razvoj vještina		Jačanje sustava javne nabave
Digitalizacija javnih usluga		
Upravljanje državnim imovinom		

Obuhvat

Nepriistrano, neovisno i učinkovito pravosuđe, kao i moderna i učinkovita javna uprava temelj su pravne države koja brine o svakom svom građaninu.

Povećanje učinkovitosti i djelotvornosti javnih politika te jačanje administrativnih kapaciteta za kvalitetnije osmišljavanje, provođenje i ocjenu politika i projekata, osobito u dijelu koji se odnosi na korištenje fondova EU-a, postići će se osnaživanjem mehanizama koordinacije javnih politika i jačanje koherentnosti u upravljanju javnim politikama, kao i jačanjem kapaciteta i usmjerenosti na provedbu javnih politika i projekata te osiguravanjem zalihe kvalitetnih projekata spremnih za provedbu. To se osobito odnosi na zelenu i digitalnu tranziciju.

Ulaganje u kompetentnu i pouzdanu administraciju okrenutu potrebama građana i gospodarstva te predvidivo, efikasno i pravedno pravosuđe prioriteta su koje će biti potrebno ispuniti. Cilj je zaokružiti izgradnju državnih funkcija prikladnih modernoj europskoj državi te što bolje odgovoriti potrebama modernog gospodarstva i očekivanjima građana, posebno u vremenu velikih izazova poput pandemije COVID-19.

Dosadašnja digitalizacija javne uprave pokazala je da učinkovite i transparentne javne usluge izravno utječu na kvalitetu života građana i poslovanje gospodarskih subjekata te je provođenje digitalizacije jedan od važnih segmenata unaprjeđenja javne uprave.

Predložene reforme usmjerene su daljnjem jačanju fiskalnog okvira i okvira za sprječavanje pranja novca te uvođenju međunarodne prakse dobrog upravljanja u javnom sektoru, što podrazumijeva i reformu na području upravljanja državnom imovinom. Dobro upravljanje u javnom sektoru iziskuje jačanje institucionalnih kapaciteta u relevantnim dijelovima državne uprave, prilagodbom nacionalnog regulatornog okvira u skladu s najboljim međunarodnim praksama.

Nadalje, izazovi i cijevi usmjereni su učinkovitosti pravosuđa, unaprjeđenju postupanja u sudskim postupcima i osnaženju elektroničke komunikacije na sudovima. To obuhvaća i unaprjeđenje sustava sprječavanja i suzbijanja korupcije te stvaranje preduvjeta za optimizaciju sustava jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kroz funkcionalno spajanje određenih poslovnih procesa i njihovu digitalizaciju.

Opći cilj

Unaprjeđenje javne uprave i pravosuđa, uključujući digitalizaciju i prakse dobrog upravljanja, kako bi se oslobodili potencijali rasta gospodarstva, razvoja društva te odgovorilo na očekivanja građana u pogledu izgradnje pravednog društva zasnovanog na vladavini prava, efikasnosti, učinkovitosti i usmjerenosti prema potrebama svakog građanina.

Reforme i investicije obuhvaćene komponentom

C2.1. Jačanje kapaciteta za izradu i provedbu javnih politika i projekata

Reforme

C2.1. R1	Jačanje mehanizama za integraciju i upravljanje javnim politikama
C2.1. R2	Profesionalizacija strateškog planiranja i procjene učinaka propisa u oblikovanju javnih politika

C2.1. R3	Jačanje kapaciteta za pripremu i provedbu EU projekata
Investicije	
C2.1. R1-I1	Optimizacija, standardizacija i digitalizacija postupaka za strateško upravljanje i procjenu učinaka javnih politika
C2.1. R2-I1	Jačanje kapaciteta na području strateškog planiranja i bolje regulacije
C2.1. R3-I1	Osiguravanje pomoći korisnicima u pripremi projektno-tehničke dokumentacije
C2.2. Daljnje unaprjeđenje učinkovitosti javne uprave	
Reforme	
C2.2. R1	Unaprjeđenje postupka zapošljavanja u državnoj službi
C2.2. R2	Novi modeli plaća i rada u državnoj službi i javnim službama
C2.2. R3	Digitalna transformacija konzervatorskih podloga i arhivskih zapisa
C2.2. R4	Funkcionalna i održiva lokalna samouprava
Investicije	
C2.2. R1-I1	Centralizirani sustav selekcije
C2.2. R1-I2	e-Državni stručni ispit
C2.2. R2-I1	Unaprjeđenje sustava plaća u državnoj upravi i javnim službama, sustava HRM-a i COP-a
C2.2. R2-I2	Uvođenje modela za hibridni pristup radnom mjestu – „ <i>smart-working</i> “
C2.2. R3-I1	Uspostava digitalne infrastrukture i usluga javne uprave izradom sustava konzervatorskih podloga
C2.2. R3-I2	Unaprjeđenje digitalne infrastrukture i usluga javnog sektora razvojem nacionalnog arhivskog informacijskog sustava i jačanjem nacionalne mreže arhiva
C2.2. R4-I1	Daljnja optimizacija i decentralizacija jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave putem potpore funkcionalnom spajanju
C2.3. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva	
Reforme	
C2.3. R1	Strategija digitalna Hrvatska i jačanje međuinstitucijske suradnje i koordinacije za uspješnu digitalnu tranziciju društva i gospodarstva
C2.3. R2	Unaprjeđenje interoperabilnosti informacijskih sustava
C2.3. R3	Modernizacija i daljnji razvoj državne informacijske infrastrukture kao osnove za sigurnu i financijski učinkovitu interakciju tijela javne uprave
C2.3. R4	Jačanje povezivosti kao osnove digitalne tranzicije društva i gospodarstva

Investicije	
C2.3. R2-I1	Uspostava središnjeg sustava interoperabilnosti
C2.3. R2-I2	Uspostava skladišta podataka i sustava poslovne analitike
C2.3. R3-I1	Nadogradnja Centra dijeljenih usluga
C2.3. R3-I2	Jačanje kapaciteta policije za suzbijanje kibernetičkog kriminaliteta
C2.3. R3-I3	Uspostava jedinstvenog kontaktnog centra za sve e-javne usluge za pružanje korisničke podrške
C2.3. R3-I4	Konsolidacija sustava zdravstvene informacijske infrastrukture CEZIH
C2.3. R3-I5	Projekt uvođenja digitalne osobne iskaznice
C2.3. R3-I6	Ulaganja u mreže državne informacijske infrastrukture
C2.3. R3-I7	Unaprjeđenje sustava prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine kroz digitalizaciju
C2.3. R3-I8	Izrada digitalne mobilne platforme
C2.3. R3-I9	Uspostava nove platforme Elektroničkog oglasnika javne nabave
C2.3. R3-I10	Digitalizacija i informatizacija HZZ-a (eHZZ)
C2.3. R3-I11	Modernizacija IKT podrške HZMO-a (eHZMO)
C2.3. R3-I12	Digitalizacija arhive HZMO-a (eArhiva)
C2.3. R3-I13	Digitalna transformacija Porezne uprave
C2.3. R3-I14	Provedba sustava bezgotovinskog plaćanja u gospodarstvu putem eRačuna s integriranim e-arhivom i aktivnim poreznim knjigovodstvom
C2.3. R3-I15	Uspostava javnih e-usluga u turizmu radi administrativnog rasterećenja poduzetnika te transformacije modela turizma k održivosti
C2.3. R3-I16	Digitalizacija procesa u sportu i rekreaciji na lokalnoj i regionalnoj razini
C2.3. R4	Jačanje povezivosti kao osnovne digitalne tranzicije društva i gospodarstva
C2.3. R4-I1	Provedba projekata u sastavu Okvirnog nacionalnog programa za razvoj infrastrukture širokopojsnog pristupa na područjima u kojima ne postoji dostatan komercijalni interes za ulaganja
C2.3. R4-I2	Izgradnja pasivne elektroničke komunikacijske infrastrukture
C2.4. Unaprjeđenje upravljanja državnom imovinom	
Reforme	
C2.4. R1	Revidiranje popisa pravnih osoba od posebnog državnog interesa
C2.4. R2	Poboljšanje korporativnog upravljanja u državnim poduzećima od posebnog interesa za Hrvatsku

C2.4. R3	Jačanje ljudskih kapaciteta za praćenje korporativnog upravljanja u državnim poduzećima
C2.4. R4	Nastavak privatizacije poduzeća u državnom vlasništvu
C2.4. R5	Optimizacija upravljanja nekretninama u državnom vlasništvu

Investicije

/

C2.5. Moderno pravosuđe spremno za buduće izazove

Reforme

C2.5. R1	Povećanje učinkovitosti pravosudnog sustava za veće povjerenje građana
----------	--

Investicije

C2.5. R1-I1	Unaprjeđenje sustava za upravljanje sudskim predmetima (eSpis)
C2.5. R1-I2	Unaprjeđenje informacijskog sustava zemljišnih knjiga i katastra
C2.5. R1-I3	Razvoj alata za javnu objavu i pretraživanje sudskih odluka
C2.5. R1-I4	Projektiranje i provedba projekta Trga pravde u Zagrebu za poboljšanje pristupa pravosuđu i učinkovitost trgovačkih postupaka i upravnih sporova
C2.5. R1-I5	Provođenje mjera energetske učinkovitosti za obnovu zastarjelih objekata pravosudnih tijela
C2.5. R1-I6	Stabilna i otporna IT infrastruktura informacijskog sustava pravosuđa

C2.6. Sprječavanje i suzbijanje korupcije

Reforme

C2.6. R1	Povećanje učinkovitosti, koherentnosti i otvorenosti nadležnih tijela u borbi protiv korupcije kroz digitalizaciju, jačanje transparentnosti i unaprjeđenje koordinacije
C2.6. R2	Unaprjeđenje provedbe Zakona o pravu na pristup informacijama
C2.6. R3	Unaprjeđenje korporativnog upravljanja u trgovačkim društvima u većinskom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
C2.6. R4	Jačanje kapaciteta sudske zaštite u postupcima javne nabave

Investicije

C2.6. R1-I1	Uključivanje šire javnosti u borbu protiv korupcije podizanjem javne svijesti o štetnosti korupcije, nužnosti sprječavanja i pravnoj zaštiti prijavitelja
C2.6. R1-I2	Digitalizacija etičkog sustava državnih službenika
C2.6. R1-I3	Unaprjeđenje IT sustava imovinskih kartica državnih dužnosnika
C2.6. R1-I4	Podrška učinkovitosti u suzbijanju korupcije i organiziranog kriminaliteta

C2.7. Jačanje fiskalnog okvira

Reforme

C2.7. R1	Unaprjeđenje fiskalnog planiranja i izvještavanja
C2.7. R2	Razvoj strukturnog makroekonomskog modela hrvatskog gospodarstva

Investicije

/

C2.8. Jačanje okvira za sprječavanje pranja novca

Reforme

C2.8. R1	Podizanje razine svijesti o potrebi sprječavanja pranja novca
C2.8. R2	Jačanje suradnje Ureda za sprječavanje pranja novca i nadzornih tijela
C2.8. R3	Provedba Akcijskog plana za smanjenje identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma

Investicije

/

C2.9. Jačanje okvira za javnu nabavu

Reforme

C2.9. R1	Kontinuirano provođenje izobrazbe na području javne nabave
C2.9. R2	Jačanje sustava pravne zaštite u javnoj nabavi

Investicije

C2.9. R1-I1	Prilagodba ProcurCompEU alata
C2.9. R2-I1	Izrada podstranice Portala javne nabave i postavljanje sadržaja

Ukupna procijenjena vrijednost ulaganja za komponentu

4.760.479.617 kn

2. Glavni izazovi i ciljevi koji se rješavaju u okviru komponente

Glavni izazovi	Ciljevi
C2.1. Jačanje kapaciteta i mehanizama za upravljanje i provedbu javnih politika i projekata	
1. Nestabilne i kratkoročne javne politike dovode do niske konkurentnosti i usporenog razvoja Hrvatske.	3. Kroz novi zakonodavni okvir i pojačano korištenje digitalnih tehnologija pospješiti izradu i provedbu javnih politika i projekata na središnjoj i lokalnoj razini.
2. Trenutna zaliha projekata na području zelene i digitalne tranzicije nedostatna je za financiranje iz RRF-a i Kohezijske politike	4. Osigurana pomoć korisnicima u pripremi projektno-tehničke dokumentacije za projekte

Glavni izazovi	Ciljevi
<p>2021. – 2027., koja se u provedbi većim dijelom vremenski preklapaju. Jedan od ključnih razloga je nedostatak kapaciteta korisnika koji se očituje u nedovoljnom broju spremnih projekata u dijelu projektno-tehničke dokumentacije.</p>	<p>na području zelene i digitalne tranzicije, zajedničke RRF-u i Kohezijskoj politici 2021. – 2027., a koja će istovremeno doprinijeti i zahtjevima tematske koncentracije EFRR-a 2021. – 2027.</p> <p>5. Mehanizmi za koordinaciju i upravljanje javnim politikama će biti osnaženi. Nastavit će se provedba reforme sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem. Uspostavit će se snažna poveznica između NRS-a, Programa Vlade, NPR-a i ostalih akata strateškog planiranja kojima se artikuliraju i provode javne politike, uz odgovarajuću poveznicu s proračunom.</p>
<h3>C2.2. Daljnje unaprjeđenje učinkovitosti javne uprave</h3>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Nemogućnost privlačenja i zadržavanja kvalitetnih i talentiranih zaposlenika u javnoj upravi. 2. Nezadovoljavajuća razina kvalitete pružanja usluga u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave radi slabog administrativnog i fiskalnog kapaciteta te nedostatka transparentnosti. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Standardiziran sustav upravljanja ljudskim potencijalima kroz jednak sustav plaća i suvremene metode rada. 2. Funkcionalno povezane jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i digitaliziran proces pružanja usluga građanima
<h3>C2.3. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva</h3>	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Definiranje strateških odrednica za osiguravanje sustavne digitalne transformacije društva i gospodarstva. 2. Jednostavna i efikasna razmjena podataka između tijela i aplikacija javne uprave te gospodarstva. 3. Nedostatnost i zastarjelost državne informacijske infrastrukture sprječava digitalizaciju i modernizaciju postojećih ključnih digitalnih javnih usluga koje trebaju biti dostupne svim građanima i poslovnim subjektima. 4. Nezadovoljavajuća dostupnost brzog širokopojasnog pristupa uključujući 5G mreže koje su ključne za digitalnu transformaciju Hrvatske. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uspostavljen strateški okvir kojim će se definirati sustavni pristup digitalizaciji, standardi i ujednačeni mehanizmi koordinacije, praćenja i vrednovanja kako bi digitalni projekti u budućnosti u najvećoj mogućoj mjeri doprinijeli digitalnoj tranziciji. 2. Uspostaviti, u potpunosti, središnji sustav interoperabilnosti kao ključnu pretpostavku sigurne razmjene podataka i povezivanja servisa tijela javne uprave i gospodarstva. 3. Državna informacijska infrastruktura usklađena s europskim inicijativama, kao i ostali nužni preduvjeti za digitalizaciju i modernizaciju postojećih ključnih digitalnih javnih usluga na korist svim građanima i poslovnim subjektima.

Glavni izazovi	Ciljevi
	<p>4. Osigurana odgovarajuća pokrivenost širokopojasnog pristupa i kapaciteti za sektore koji su ključni za oporavak i otpornost, kao što su gospodarstvo, poljoprivreda, promet, zdravstvo i obrazovanje.</p>
C2.4. Unaprjeđenje upravljanja državnom imovinom	
<p>1. Značajan napredak u planiranoj privatizaciji poduzeća u državnom vlasništvu još nije ostvaren te je niska razina ostvarenih razvojnih ciljeva usmjerenih na ostvarivanju tržišnih prinosa te punog korištenja (aktivacije) državne imovine.</p> <p>2. Nedovoljno učinkovito, aktivno i odgovorno upravljanje pravnim osobama u državnom vlasništvu zbog neusklađenosti korporativnog upravljanja s međunarodno općeprihvaćenim standardima i dobrom praksom.</p>	<p>1. Do kraja 2023. objavljena prodaja minimalno 150 poduzeća koja nisu od posebnog interesa za Hrvatsku.</p> <p>2. Usvojen dokument o vlasničkoj politici kako bi se definirala načela upravljanja poduzećima u državnom vlasništvu i omogućila efikasnija koordinacija između nadležnih nacionalnih tijela zaduženih za obavljanje funkcija vlasničkih ovlasti u odnosu na pravne osobe od posebnog interesa za Hrvatsku te provođenje razdvajanja gospodarskih aktivnosti od aktivnosti ciljeva javne politike.</p> <p>3. Usklađen nacionalni regulatorni okvir i provedene preporuke za unaprjeđenje korporativnog upravljanja u poduzećima od posebnog interesa za Hrvatsku prema smjernicama OECD-a.</p>
C2.5. Moderno pravosuđe spremno za buduće izazove	
<p>1. Nedovoljna razina kvalitete i učinkovitosti pravosudnog sustava.</p>	<p>1. Daljnje jačanje javnih politika u pravosuđu uz pojačanu digitalnu tranziciju, ulaganja u ljudske potencijale te fizičku infrastrukturu.</p>
C2.6. Sprječavanje i suzbijanje korupcije	
<p>1. Percepcija korupcije je i dalje visoka.</p>	<p>1. Sprječavanje i suzbijanje korupcije te smanjenje razine percepcije korupcije uključivim dugoročnim strateškim okvirom te preventivnim pristupom.</p>
C2.7. Jačanje fiskalnog okvira	
<p>1. Fiskalni okvir potrebno je dodatno ojačati donošenjem novog Zakona o proračunu čime bi se poboljšalo proračunsko planiranje, prikupljanje fiskalnih podataka i kriteriji izdavanja državnih jamstava.</p>	<p>1. Usklađene proračunsko-fiskalne javne politike u skladu s najboljom praksom EU te novim strateškim okvirom Republike Hrvatske.</p>

Glavni izazovi	Ciljevi
	2. Razvijen strukturni makroekonomski model hrvatskog gospodarstva za izradu srednjoročnih makroekonomskih prognoza, simulaciju učinaka ekonomskih politika i utjecaja šokova te u konačnici ojačani kapaciteti za proračunske prognoze.
C2.8. Jačanje okvira za sprječavanje pranja novca	
1. I dalje je prisutan rizik pranja novca i financiranja terorizma.	1. Jačanje koordinacije i suradnje nadzornih tijela u Hrvatskoj te daljnje podizanje svijesti svih uključenih dionika.
C2.9. Jačanje okvira za javnu nabavu	
1. Administrativni kapaciteti naručitelja ponegdje se prikazuju kao nedostatni za učinkovitu provedbu javnih projekata. 2. Procesne zlouporabe te suvišni administrativni koraci često nepotrebno produžuju žalbene postupke u javnoj nabavi koji su žurne naravi.	1. Unaprijediti sustav izobrazbe na području javne nabave razvijanjem novih alata koji će službenicima u javnoj nabavi olakšati stjecanje novih teorijskih i praktičnih znanja, profesionalnih vještina i kompetencija. 2. Skraćenje prosječnih rokova rješavanja žalbenih predmeta uvođenjem obvezne e-žalbe.

3. Opis podkomponenti

C2.1. Jačanje kapaciteta i mehanizama za upravljanje i provedbu javnih politika i projekata

Kontekst

- Podizanje kvalitete javne uprave, uz učinkovitost u pružanju usluga, podrazumijeva i povećanje kvalitete i učinkovitosti upravljanja i provedbe javnih politika i projekata. U svrhu podizanja razine učinkovitosti javne uprave u Hrvatskoj osnažit će se mehanizam koordinacije javnih politika i koherentnosti u upravljanju javnim politikama. Pritom ojačat će se kapaciteti za provedbu javnih politika i projekata i osigurati zaliha kvalitetnih projekata spremnih za provedbu, osobito u kontekstu zelene i digitalne tranzicije.

Provedba

- Jačanje mehanizama za integraciju i upravljanje javnim politikama provest će se kroz optimizaciju i digitalizaciju procesa iz područja strateškog planiranja i

procjene učinaka javnih politika kao i kroz transparentan prikaz podataka o provedbi javnih politika.

- Radi profesionalizacije poslova strateškog planiranja ojačat će se kapaciteti korisnika na području pripreme, provedbe i praćenja akata strateškog planiranja.
- Nova financijska perspektiva usmjerava financiranje iz fondova Kohezijske politike na projekte zelene i digitalne tranzicije. Jedan od ključnih elemenata jačanja administrativnih kapaciteta za provedbu projekata je i jačanje apsorpcijskog kapaciteta korisnika. Stoga će se kroz provedbu natječaja za pripremu projektno-tehničke dokumentacije osigurati zaliha spremnih projekata za zelenu i digitalnu tranziciju.

Očekivani rezultati

- Unaprijeđen sustav za koherentnu pripremu i provedbu akata strateškog planiranja na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini uz profesionalizaciju strateškog planiranja.
- Omogućen uvid javnosti u napredak provedbe planiranih mjera za ostvarenje zadanih ciljeva u aktima strateškog planiranja na jedinstvenom mjestu kroz praćenje zadanih pokazatelja na transparentan način.
- Pripremljeni projekti u vrijednosti do 5 milijardi kuna na području zelene i digitalne tranzicije.

C2.2. Daljnje unaprjeđenje učinkovitosti javne uprave

Kontekst

- Vizija hrvatske javne uprave je nepristrana i učinkovita javna uprava koja opravdava povjerenje građana te će reformskim mjerama i investicijama učiniti daljnje korake k unaprjeđenju servisa građana koji na participativan, dostupan, djelotvoran i brz način omogućava ostvarivanje njihovih prava i obveza bez obzira na to gdje žive. Kako bi se ostvarila navedena vizija provest će se glavne reforme i pripadajuće investicije: osnaživanje sustava prijema u državnu službu i daljnje poboljšanje kompetencija državnih službenika, reforma sustava plaća u javnom sektoru i unaprjeđenje sustava HRM-a i COP-a, te funkcionalna i održiva lokalna samouprava.

Provedba

- Strategija razvoja javne uprave za razdoblje trenutno se provodi kroz više projekata iz ESIF-a i ostalih izvora financiranja. Usto, brojni projekti su u većoj mjeri pripremljeni (daljnja digitalizacija upravnih postupaka, sustav za upravljanje ljudskim resursima, sustav za polaganje državnog ispita, uvođenje modela za

hibridni pristup radnom mjestu – „*smart-working*“) te predstavljaju veliki potencijal za daljnju reformu javne uprave.

- Izrada prijedloga Nacionalnog plana za razvoj javne uprave za razdoblje 2021. – 2027. kojim će se uzeti u obzir svi ciljevi javnih politika iz NRS-a poput jačanja učinkovitosti i kvalitete, daljnje optimizacije i digitalizacije procesa, razvoja ljudskih potencijala, jačanja transparentnosti i participacije.
- Uvođenje centraliziranog sustava selekcije koji će standardizirati postupak izbora službenika na brz, objektivan i transparentan način.
- Digitalizacija svih procesa u postupku polaganja državnog ispita na objektivan i nepristran način, istovremeno na više lokacija diljem zemlje.
- Daljnja funkcionalna decentralizacija i funkcionalno povezivanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i modernizacija javne uprave (digitalizacija, interoperabilnost, smanjenje broja lokalnih dužnosnika, uređenje sustava plaća i upravljanja ljudskim resursima) provest će se u mandate ove Vlade.

Očekivani rezultati

- Povećanje učinkovitosti rada javne uprave pružanjem brze i stručne usluge.
- Sustavno i standardizirano upravljanje ljudskim resursima u državnoj upravi.
- Nepristrano, transparentno i brže polaganje državnog stručnog ispita.
- Smanjenje troškova provedbe prijma u državnu službu i postupka polaganja državnog stručnog ispita.

C2.3. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva

Kontekst

- Podaci su važan resurs za društveni napredak, gospodarski rast i razvoj te predstavljaju neizostavan element u poslovnim procesima koje tijela javne uprave provode za građane i tvrtke. U Hrvatskoj danas postoji više od sto različitih registara i baza podataka koje vode tijela javne uprave, a koji nisu međusobno povezani. Takva situacija uzrokuje skupu i brojnu komunikaciju građana i tvrtki s tijelima javne uprave koji ne dobivaju uvijek modernu i učinkovitu uslugu u stvarima koje zahtijevaju integralna rješenja različitih javnih tijela.
- Za daljnji napredak hrvatskog društva i gospodarstva, povećanje ukupne produktivnosti i postizanje veće troškovne učinkovitosti potrebno je poticati daljnja ulaganja u digitalne tehnologije, nadogradnju, unaprjeđenje te osiguranje interoperabilnosti informacijskih sustava usmjerenih na olakšanje poslovanja javnom i privatnom sektoru.

- Nadalje, mjere ograničavanja fizičkih kontakata uslijed pojave pandemije COVID-19 dodatno su stavile u prvi plan važnost moderne digitalne infrastrukture, kojom se jamči širok pristup internetu i dostupnost digitalnih usluga neophodnih za svakodnevne aktivnosti. Dugotrajna ograničenja kretanja potaknula su na pojačano korištenje javnih e-usluga i e-trgovinu, što je trend koji će se zasigurno nastaviti te su potrebni daljnji napori u unaprjeđenju i optimizaciji istih.

Provedba

- Povezivanje temeljnih registara i baza podataka uspostavom središnjeg sustava interoperabilnosti.
- Uspostava preduvjeta za ubrzani razvoj e-usluga na temelju dostupnih podataka.
- Uspostava sustava poslovne analitike za brže i racionalnije upravljanje informacijama potrebnim tijelima javne uprave u svakodnevnom odlučivanju.
- Nastavit će se izgradnja infrastrukture širokopojasnog interneta, razvoj javnih e-Usluga i kontinuirana nadogradnja nacionalne infrastrukture kao preduvjeta za daljnji razvoj digitalnih tehnologija.

Očekivani rezultati

- Nadograđeni i povezani temeljni registri i baze podataka kojima upravljaju različita tijela javne uprave, a koji su od važnosti za građane i tvrtke na području ostvarenja njihovih različitih prava.
- Do 2023. ostvarit će se potpuna primjena načela „samo jednom“ odnosno od građana i tvrtki samo će se jednom traži određeni podatak koji će se kroz središnji sustav interoperabilnosti učiniti dostupan svim tijelima javne uprave.
- Osigurani preduvjeti za razvoj kvalitetnih javnih e-usluga.
- Smanjit će se troškovi javnih usluga i ubrzati pružanje usluga građanima i tvrtkama koji će se administrativno rasteretiti u komunikaciji s tijelima javne uprave.
- Ulaganjima u informacijsku infrastrukturu omogućit će se zajedničko korištenje informacijskih i komunikacijskih tehnologija i aplikativnih rješenja tijelima javne uprave.

C2.4. Unaprjeđenje upravljanja državnom imovinom

Kontekst

- Usklađenost korporativnog upravljanja s međunarodno općeprihvaćenim standardima i smjernicama i dobrom praksom ključna je u postizanju učinkovitog, aktivnog i odgovornog upravljanja državnim poduzećima. Precizirat će se vlasnička

politika države u pogledu definiranja razloga za zadržavanje državnog vlasništva, unaprijedit će se nacionalni regulatorni okvir i provesti preporuke za poboljšanje korporativnog upravljanja u poduzećima od posebnog interesa za Hrvatsku u skladu sa smjernicama OECD-a. Nastavit će se privatizacija državnih poduzeća koja nisu od posebnog interesa za Hrvatsku te će se optimizirati upravljanje nekretninama u državnom vlasništvu, s konačnim ciljem promicanja gospodarskog razvoja i poboljšanja fiskalnih učinaka.

Provedba

- Jasnom vlasničkom politikom kojom se definiraju načela upravljanja poduzećima u državnom vlasništvu te jasnom politikom vlasništva u pogledu definiranja portfelja nekretnina od strateškog interesa planira se strateško i transparentno upravljanje financijskom i nefinancijskom imovinom države.
- Identifikacijom i razgraničavanjem strateške od nestrateške nefinancijske imovine planira se i fleksibilnije i tržišno usmjereno raspolaganje istom, postizanje značajnijih pozitivnih fiskalnih učinaka i poticaj investicijske aktivnosti privatnog sektora.
- Donošenje Odluke o obvezujućoj provedbi odgovarajućih OECD preporuka.
- Izrađen i donesen poseban Zakon o državnim poduzećima kako bi se preporuke OECD-a ugradile u nacionalni zakonodavni okvir.
- Donošenje dokumenta o vlasničkoj politici kako bi se definirala načela upravljanja poduzećima u državnom vlasništvu.
- Nastavak procesa privatizacije i smanjenje portfelja poduzeća u vlasništvu države koja nisu od posebnog interesa za Hrvatsku.

Očekivani rezultati

- Unaprjeđen nacionalni regulatorni okvir za korporativno upravljanje, usklađen s provedenim preporukama OECD-a.
- Postignuti visoki standardi korporativnog upravljanja u državnim poduzećima.
- Preciziranje vlasničke politike države u pogledu definiranja razloga za zadržavanje državnog vlasništva.
- Unaprjeđenje kulture korporativnog upravljanja kao poticaj investicijskom potencijalu obveznih mirovinskih fondova, čime bi se stvorio potencijal za ostvarivanje viših stopa prinosa, a time i većih mirovina za buduće generacije umirovljenika.
- Izrađena metodologija za smanjenje portfelja nekretnina u državnom vlasništvu i bržu i učinkovitu aktivaciju neiskorištene državne imovine.

C2.5. Moderno pravosuđe spremno za buduće izazove

Kontekst

- Brže, učinkovito i moderno pravosuđe ključno je za očuvanje vladavine prava. Zakonodavnim izmjenama, uvođenjem novih IT rješenja u pravosudni sustav i unaprjeđenjem infrastrukture, ubrzat će se rješavanje postupaka i osigurati jednaka pravna zaštita.

Provedba

- Izmjenama zakonodavnog okvira parničnog i stečajnog postupka propisat će se rokovi u kojima se postupci moraju dovršiti i detaljnije urediti pitanje rasprava na daljinu.
- Nadogradnja sustava za upravljanje sudskim predmetima e-Spis osigurat će punu primjenu elektroničke komunikacije i bolju korisničku podršku putem chatbota.
- Izrada akcijskih planova za poboljšanje učinkovitosti rada sudova: za svako pravosudno područje (županijske i općinske sudove na istom području), kao i specijalizirane sudove (trgovačke, upravne, Visoki trgovački sud, Visoki upravni sud i Visoki prekršajni sud) izradit će se poseban plan usmjeren na tri aspekta učinkovitosti: povećanje broja riješenih predmeta sukladno pokazateljima učinkovitosti u svakoj vrsti predmeta, intenzivnije rješavanje predmeta koji se u sudovima vode preko sedam godina i posebno praćenje i rješavanje kaznenih predmeta kojima u narednom razdoblju od tri godine prijete zastara.

Očekivani rezultati

- Brže, učinkovitije i modernije pravosuđe u kojem postupci kraće traju.
- Skraćivanje sudskih postupaka i smanjenje broja neriješenih predmeta.
- Sustavna analiza i praćenje rješavanja postupaka.
- Kvalitetnija i brža komunikacija s pravosudnim tijelima.

C2.6. Sprječavanje i suzbijanje korupcije

Kontekst

- Sustavna borba protiv korupcije obuhvaća zakonodavni, institucionalni i preventivni okvir. Osnaživanjem antikorupcijskih tijela i uvođenjem alata rane prevencije korupcije osigurat će se transparentan sustav sprječavanja svakog oblika korupcije.

- U okviru daljnje borbe protiv korupcije s naglaskom na njezinoj prevenciji, provest će se aktivnosti za unaprjeđenje, sprječavanje i sankcioniranje korupcije, među ostalim, usmjerene i na lokalnu razinu.

Provedba

- Donošenje nacionalnog strateškog dokumenta na području borbe protiv korupcije do 2030.
- Normativno će se regulirati područje lobiranja i izraditi IT rješenje za unaprjeđenje transparentnosti te provesti aktivnosti podizanja svijesti koje će pridonijeti učinkovitoj i kvalitetnoj provedbi Zakona o sprječavanju sukoba interesa, Zakona o pravu na pristup informacijama i Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti.
- Izrada jedinstvenog internetskog sučelja koje će građanima omogućiti dobivanje svih potrebnih informacija iz područja antikorupcijske politike.
- Nacionalna informativna kampanja o štetnosti korupcije i nužnog sprječavanja svakog oblika korupcije.
- Primijenit će se pravila korporativnog upravljanja OECD-a radi osiguranja transparentnog i odgovornog upravljanja trgovačkim društvima u većinskom vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Naglasak će biti na ulozi, odgovarajućim kompetencijama, integritetu i odgovornosti nadzornih i upravnih odbora, članova uprava odnosno izvršnih direktora koji trebaju nadzirati poslovanje, kao i razvoju i provedbi programa usklađenosti, jačanju integriteta zaposlenika te zaštiti osoba koje prijavljuju nepravilnosti.
- Radi dodatnog jačanja sudske zaštite u postupcima javne nabave, na ovom području provest će se edukativne radionice za suce u programu Pravosudne akademije.

Očekivani rezultati

- Veća uključenost građana u borbu protiv korupcije.
- Snažnije suzbijanje korupcije na svim razinama.
- Sustavna zaštita prijavitelja nepravilnosti.

C2.7. Jačanje fiskalnog okvira

Kontekst

- Jačanje fiskalnog okvira jedan je od osnovnih elemenata unaprjeđenja održivosti javnih financija, koja pak doprinosi makroekonomskoj stabilnosti te stvara preduvjete za povećanje potencijalne stope rasta, kao i ekonomski oporavak i otpornost. Usvojiti će se novi Zakon o proračunu kojim će se uređivati planiranje,

izrada, donošenje i izvršavanje proračuna, kao i obveze i rokovi koji će proizaći iz članstva u europodručju, upravljanje imovinom i dugovima, upravljanje javnim dugom, zaduživanje i jamstva države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, računovodstvo, proračunski nadzor. Obuhvatit će i neka druga pitanja vezana za upravljanje javnim financijama poput dubinske analize rashoda i jačanja kapaciteta za djelovanje u kriznim vremenima.

Provedba

- Usvajanje novog Zakona o proračunu do kraja 2021., s primjenom od 1. siječnja 2022., odnosno u proračunskom procesu za razdoblje 2023. – 2026. Zakon će uređivati planiranje, izradu, donošenje i izvršavanje proračuna, kao i obveze i rokove koji će proizaći iz članstva u europodručju, upravljanje imovinom i dugovima, upravljanje javnim dugom, zaduživanje i jamstva države i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, računovodstvo, proračunski nadzor, kao i neka druga pitanja vezana za upravljanje javnim financijama poput dubinske analize rashoda i jačanja kapaciteta za djelovanje u kriznim vremenima. Omogućit će se i veća fleksibilnost u izvršavanju EU projekata, te usklađivanje s Direktivom vijeća 2011/85 u svrhu uspostave učinkovitijeg sustava financijskog i statističkog izvještavanja.

Očekivani rezultati

- Unaprijeđeni proračunski procesi i s njima povezani proračunski dokumenti, kao i financijsko izvještavanje, čime se osigurava razvoj učinkovitog i održivog sustava upravljanja javnim financijama.
- Razvijen strukturni makroekonomski model gospodarstva Hrvatske za izradu srednjoročnih makroekonomskih prognoza, simulaciju učinaka ekonomskih politika i utjecaja šokova te ojačani kapaciteti za proračunske prognoze.

C2.8. Jačanje okvira za sprječavanje pranja novca

Kontekst

- Sukladno međunarodnim standardima i pravnoj stečevini EU-a, svaka država je dužna identificirati te poduzeti odgovarajuće mjere u vezi s rizikom pranja novca i financiranja terorizma. Hrvatske vlasti obvezale su se poduzeti daljnje korake radi jačanja okvira za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma, u skladu s Direktivom (EU) 2018/843 već prenesenom u potpunosti te poduzeti mjere kojima će se umanjiti identificirani rizici i prijetnje povezane s pranjem novca i financiranjem terorizma. Navedena reforma usklađena je s Akcijskim planom za sudjelovanje u Europskom tečajnom mehanizmu II (ERM II) te s Programom Vlade u kojima se navode obveze Hrvatske u svrhu ulaska u europodručje.

Provedba

- Podizanje razine svijesti kod svih odgovornih strana za provedbu mjera redovitom edukacijom.
- Nastavak suradnje između Ureda za sprječavanje pranja novca i nadzornih tijela na temelju ažuriranih potpisanih memoranduma o razumijevanju i redovitih sastanaka.
- Provedba novoga Akcijskog plana za smanjenje identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma na temelju ažurirane nacionalne procjene rizika.

Očekivani rezultati

- Uspostava okvira za kontinuirano osposobljavanje zaposlenika obveznika izvještavanja, uz redovito godišnje održavanje Godišnje konferencije o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma.
- Ažuriranje sporazuma o suradnji i nastavak suradnje i održavanje radnih sastanaka u okviru Međuinstitucionalne radne skupine za superviziju.
- Provedba novoga Akcijskog plana za smanjenje identificiranih rizika od pranja novca i financiranja terorizma.

C2.9. Jačanje okvira za javnu nabavu

Kontekst

- Hrvatska već niz godina prepoznaje važnost funkcionalnog okvira javne nabave te predano poduzima potrebne mjere za njegovo usklađivanje s pravnom stečevinom i najboljim praksama u Europskoj uniji uvažavajući i specifičnosti vlastitog političkog, ekonomskog i društvenog okruženja.
- Međutim, potrebna su daljnja poboljšanja u institucionalnom ustroju javne nabave. Daljnjim jačanjem sustava izobrazbe, e-nabave, uvođenjem obveznih e-žalbi i povezivanjem digitalnih baza podataka radi povećanja kapaciteta za prikupljanje i analizu podataka o javnoj nabavi pridonijet će se razvoju prilagođenih i učinkovitih politika na području javne nabave i rješavanju pitanja integriteta.

Provedba

- Razvit će se novi alati za stjecanje teorijskih i praktičnih znanja, profesionalnih vještina i kompetencija u svrhu stručne, ekonomične, učinkovite i djelotvorne provedbe postupaka javne nabave na svim razinama. Alat Europske komisije za potporu profesionalizaciji javne nabave ProcurCompEU prilagodit će se hrvatskim specifičnostima i integrirati u postojeći program izobrazbe i certificiranja na

području javne nabave. Izmijenit će se i zakonodavni okvir javne nabave kako bi se utvrdio nastavni program za programe usavršavanja.

- Daljnji razvoj sustava e-Žalbe kroz daljnju standardizaciju podataka koji čine sastavni dio e-žalbe te poboljšanje postojećih tehničkih uvjeta radi bržeg i jednostavnijeg rada u sustavu e-Žalba.
- Izmijenit će se i zakonodavni okvir javne nabave kako bi se e-žalba uvela kao obvezan način ostvarivanja pravne zaštite u sustavu javne nabave, slijedom čega će se na odgovarajući način unaprijediti i Elektroničkog oglasnika javne nabave Republike Hrvatske.

Očekivani rezultati

- Uspostavljen okvir za kontinuirano osposobljavanje službenika za javnu nabavu usklađen s ProcurCompEU.
- Brza i učinkovita pravna zaštita koja doprinosi ukupnom skraćanju trajanja postupaka javne nabave.
- Skraćenje prosječnih rokova rješavanja žalbenih predmeta na 28 dana.

3. Obrazovanje, znanost i istraživanje

Pandemija koronavirusa utjecala je na sve sfere društva, osobito na sustav odgoja i obrazovanja i znanosti na kojima počiva perspektivna budućnost i konkurentnost Hrvatske u europskom i globalnom okruženju. Kvalitetan sustav odgoja i obrazovanja uz postignuća učenika i studenata na svim razinama obrazovanja, kao i istraživačku izvrsnost znanstvenika, pridonosi inovativnosti i konkurentnosti gospodarstva i može osigurati održiv i uključiv rast. Kako je pandemija dodatno ubrzala procese četvrte industrijske revolucije koji pred svaku državu stavljaju izazov primjene digitalnih i novih tehnologija za veću otpornost gospodarstva, svaka se država mora na svoj način prilagoditi tim procesima. To se dugoročno najučinkovitije čini kroz moderniziran sustav znanosti i obrazovanja koji omogućava cjeloživotno učenje i prilagodbu svih generacija novim okolnostima. U vremenu kada su pojedini obrazovni procesi djelomično ili u potpunosti digitalizirani, potrebno je reformama i ulaganjima pridonijeti kvalitetnom obrazovanju koje će djecu i mlade pripremati za izazove i poslove budućnosti, uz kvalitetnu obrazovnu infrastrukturu. Nastavit će se s reformom i modernizacijom sustava odgoja i obrazovanja, strukovnog obrazovanja te osigurati dostupnost kvaliteta i relevantnost visokog obrazovanja za izjednačavanje mogućnosti za svu djecu te njihovo uključivanje na svim razinama obrazovanja. Uz poticajan sustav obrazovanja koji pridonosi izvrsnosti u društvu, važno je ojačati ljudske, institucionalne i infrastrukturne kapacitete znanstvenih instituta i sveučilišta, koji zajedno s poduzetničkom infrastrukturom i s gospodarstvom stvara okvir za inovacije. Uz gospodarski oporavak, istraživanje, razvoj i inovacije mogu omogućiti pretvaranje poduzetničkih ideja u proizvode s dodanom vrijednošću te tako generirati rast u ključnim nacionalnim industrijama i industrijama u nastajanju koje će osigurati dugoročnu otpornost i konkurentnost gospodarstva.

1. Opis komponente

Područje politike		
Rani, predškolski, osnovnoškolski i srednjoškolski odgoj i obrazovanje Stjecanje temeljnih kompetencija	Visoko obrazovanje	Istraživanje, razvoj i inovacije

Obuhvat

Potrebno je provesti modernizaciju sustava odgoja i obrazovanja kako bi se svoj djeci i odraslima omogućio pristup kvalitetnom i učinkovitom sustavu odgoja i obrazovanja te osigurala veća zapošljivost pojedinaca s kvalifikacijama na svim razinama obrazovanja. Nužno je i istraživačke karijere učiniti privlačnijima kroz transparentnu i na rezultatima utemeljenu politiku zapošljavanja i rada na sveučilištima i znanstvenim institutima. Hrvatska može poboljšati uvjete za istraživačku izvrsnost i jačanje inovacijskog kapaciteta tako da stvori uvjete za rad talentiranim mladim znanstvenicima i osigura snažniju integraciju u Europski istraživački prostor.

Kako bi se povećala znanstvena produktivnost i učinkovitost, potom povećao prijenos znanja u poslovni sektor radi podizanja konkurentnosti te učinka na društvo, nužno je povećati ulaganja za istraživanje i razvoj, posebno iz poslovnog sektora. Iako su ulaganja u istraživanje i razvoj porasla (dijelom zahvaljujući sredstvima europskih strukturnih i investicijskih fondova), učinkovitost rashoda je niska. Potrebno je ulagati u temeljna istraživanja, jer su ona preduvjet za daljnja primijenjena istraživanja i inovacije. Potrebno je ojačati ljudske potencijale, institucionalne i infrastrukturne kapacitete znanstvenih instituta i sveučilišta te omogućiti organizacijske reforme usmjerene na postizanje potrebnih znanstvenih kapaciteta za međunarodno utjecajna, društveno značajna i gospodarski ciljana istraživanja uz smanjivanje neučinkovitih fiksnih i administrativnih troškova. Radi sveukupnoga osnaživanja istraživačkih kapaciteta, a radi jačeg uključivanja u Europski istraživački prostor, potrebno je ulagati u nove istraživačke infrastrukture.

Opći cilj

Unaprjeđenje dostupnosti i učinkovitosti kvalitetnog i relevantnog obrazovanja, jačanje znanstvene izvrsnosti i poticanje otvorene znanosti i suradnje s poslovnim sektorom.

Reforme i investicije obuhvaćene komponentom

C3.1. Reforma obrazovnog sustava

Reforme

C3.1. R1	Strukturna reforma sustava odgoja i obrazovanja
----------	---

C3.1. R2	Modernizacija visokog obrazovanja
----------	-----------------------------------

Investicije

C3.1. R1-I1	Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje predškolskih ustanova
-------------	--

C3.1. R1-I2	Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje osnovnih škola za potrebe jednosmjenskog rada i cjelodnevne nastave
-------------	--

C3.1. R1-I3	Izgradnja, dogradnja, rekonstrukcija i opremanje srednjih škola i učeničkih domova
-------------	--

C3.1. R2-I1	Digitalna preobrazba visokog obrazovanja
-------------	--

C3.2. Podizanje istraživačkog i inovacijskog kapaciteta

Reforme

C3.2. R1	Reforma i jačanje kapaciteta javnog znanstveno-istraživačkog sektora za istraživanje i razvoj
C3.2. R2	Stvaranje okvira za privlačenje studenata i istraživača na STEM i ICT područjima
C3.2. R3	Poboljšanje učinkovitosti javnih ulaganja na području istraživanja, razvoja i inovacija

Investicije

C3.2. R1-I1	Razvoj sustava programskih sporazuma za financiranje sveučilišta i znanstvenih instituta usmjerenih na inovacije, istraživanje i razvoj
C3.2. R1-I2	Jačanje institucionalnih kapaciteta sveučilišta i znanstvenih instituta za inovacije
C3.2. R2-I1	Razvoj poticajnog modela za napredovanje u karijeri istraživača te provođenje vrhunskih znanstvenih istraživanja na STEM i ICT područjima
C3.2. R2-I2	Ulaganje u istraživačko-tehnološku infrastrukturu na STEM i ICT područjima
C3.2. R3-I1	Uvođenje funkcionalnijeg programskog okvira projektnog financiranja istraživanja, razvoja i inovacija

Ukupna procijenjena vrijednost ulaganja za komponentu

7.500.000.000 kn

2. Glavni izazovi i ciljevi koji se rješavaju u okviru komponente

Glavni izazovi	Ciljevi
C3.1. Reforma obrazovnog sustava	
1. Udio djece (4 godine do školske dobi) koji su obuhvaćeni ranim predškolskim odgojem i obrazovanjem je 81% u 2018. (cilj EU za udio djece od 3 godine do školske dobi: 96%).	1. Izjednačene mogućnosti za svu djecu i njihovo uključivanje u sustav odgoja i obrazovanja od najranije dobi te povećanje obuhvata djece u dobi od 4 godine do godine polaska u školu koja sudjeluju u programima ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.
2. Udio petnaestogodišnjaka s nedovoljnim vještinama u čitanju je 21,6% (cilj EU: ispod 15%), matematici je 31,2% (cilj EU: ispod 15%) i prirodoslovlju je 25,4% (cilj EU: ispod 15%) (izvor: Pisa 2018.)	2. Povećana razina temeljnih pismenosti od ranog predškolskog odgoja i obrazovanja do srednjoškolskog čime se stvaraju pretpostavke za bolju prohodnost prema visokom obrazovanju, a čemu će pridonijeti povećan broj obveznih nastavnih sati u osnovnoj školi i
3. Udio osoba u dobi od 30 do 34 godine s kvalifikacijom visokog obrazovanja je 33,1% u 2019. (cilj EU: 45%).	

Glavni izazovi	Ciljevi
<p>4. Udio odraslih osoba u dobi od 25 do 64 godine uključenih u cjeloživotno učenje je 3,5% u 2019. (cilj EU: 47%).</p>	<p>povećanje udjela srednjoškolaca upisanih u gimnazijske programe.</p> <p>3. Povećana dostupnost, kvaliteta i relevantnost visokog obrazovanja što će dovesti do povećanja udjela osoba s kvalifikacijom visokog obrazovanja.</p> <p>4. Povećan udio odraslih osoba uključenih u cjeloživotno učenje koncentriranim ulaganjem u programe relevantne u odnosu na tržište rada.</p> <p>5. Povećana kvaliteta i relevantnost strukovnih i studijskih programa koncentriranim ulaganjem u programe relevantne u odnosu na tržište rada.</p>

C3.2. Podizanje istraživačkog i inovacijskog kapaciteta

<p>1. Nedovoljna ulaganja u istraživanje i razvoj, posebice iz poslovnog sektora, neadekvatan model financiranja i organizacija sveučilišta i znanstvenih instituta onemogućavaju postizanje punog potencijala hrvatskog istraživačkog sektora te su posljedično znanstvena produktivnost, učinkovitost i prijenos znanja još uvijek ograničeni. Udio znanstvenih publikacija među 10% globalno najviše citiranih publikacija kao postotak znanstvenih publikacija zemlje u 2017. iznosi 3,55% dok vrijednost nacionalnog h-indeksa u 2019. je 287.</p> <p>2. Uvjeti za razvoj ljudskih potencijala u STEM-a i ICT-a u znanstvenom sustavu preduvjet su za povećanje spremnosti društva za digitalnu tranziciju. Broj diplomanada tercijarnog obrazovanja iz prirodnih znanosti, matematike, računarstva, inženjerstva, proizvodnje, građevinarstva, na 1000 stanovnika u dobi od 20 do 29 godina u 2018. iznosi 18,6.</p> <p>3. Rascjepkanost i neučinkovitost politika na području istraživanja i inovacije te nedostatak rezultata IRI investicija jedan je od glavnih uzroka otežanog rasta produktivnosti i konkurentnosti koja je uočena u preporukama</p>	<p>1. Unaprijeđen sustav institucionalnog financiranja sveučilišta i znanstvenih instituta kako bi se izravnim ulaganjima i povećanim financiranjem znanstveno-istraživačke djelatnosti motivirala znanstvena produktivnost, učinkovitost i prijenos znanja. Planirano je povećanje udjela znanstvenih publikacija među 10% globalno najviše citiranih publikacija kao postotak znanstvenih publikacija zemlje s 3,55% na 5,2%.</p> <p>2. Povećana ulaganja u istraživačku infrastrukturu i organizacijske kapacitete sveučilišta i znanstvenih instituta što će omogućiti veću kvalitetu znanstvenog istraživanja, zadržavanje mladih znanstvenika u Hrvatskoj, privlačenje inozemnih znanstvenika te prijenos znanja. Reforma će posljedično omogućiti i povećanje javnih ulaganja u istraživanje kao i ulaganja iz poslovnog sektora zbog veće dostupnosti istraživačkih rezultata i infrastrukture poslovnom sektoru te jačanje cjelokupne razine inovativnosti Hrvatske. Planira se povećati vrijednost nacionalnog h-indeksa s trenutne vrijednosti 287 na 327.</p> <p>3. Uveden novi poticajni okvir za napredovanje te razvoj karijera istraživača, u skladu sa</p>
--	---

Glavni izazovi	Ciljevi
<p>za Hrvatsku u 2019. godini. Vrijednost zbirnog inovacijskog indeksa kao postotak vrijednosti EU u 2019. godini iznosi 58,8%.</p>	<p>specifičnostima znanstvenih područja, čime će se privući i zadržati mladi znanstvenici iz Hrvatske i kvalitetni inozemni znanstvenici iz Europske unije i svijeta (uključujući dijasporu). Planira se povećati broj diplomanata tercijarnog obrazovanja iz prirodnih znanosti, matematike, računarstva, inženjerstva, proizvodnje, građevinarstva, na 1000 stanovnika u dobi od 20 do 29 godina s trenutnih 18,6 na 21,5.</p> <p>4. Uveden novi model provođenja kompetitivnih programa koji će biti brzi u smislu inovacijskih procesa te prilagođeni potrebama tržišta. Novim modelom će se s većom učinkovitošću pomoći razvoju gospodarstva kroz ciljana istraživanja u visokim fazama tehnološke spremnosti. Planira se povećanje vrijednosti zbirnog inovacijskog indeksa kao postotka vrijednosti EU s trenutnih 58,8% na 77,7%.</p>

3. Opis podkomponenti

C3.1. Reforma obrazovnog sustava

Kontekst

- Modernizacija sustava odgoja i obrazovanja preduvjet je kako bi se svoj djeci i odraslima omogućio pristup kvalitetnom i učinkovitom sustavu odgoja i obrazovanja te osigurala veća zapošljivost pojedinaca s kvalifikacijama na svim razinama obrazovanja. Stoga, reforma obrazovanja obuhvaća modernizaciju sustava na svim razinama odgoja i obrazovanja.
- Za sve reformske mjere ministarstvo će unaprijediti sustav praćenja i upravljanja ljudskim potencijalima u sustavu odgoja i obrazovanja i osigurati izradu analitičkih podloga na temelju dostupnih podataka o upisnim kvotama, stopama završetka studijskih programa na području odgoja i obrazovanja i podacima o zaposlenicima u sustavu odgoja i obrazovanja.
- Kvaliteta visokog obrazovanja uvelike ovisi o raspoloživosti kvalitetnih nastavnih resursa dostupnih svim studenima. U vrijeme ekspanzije digitalnih alata za učenje i poučavanje, primjećuje se nedostatna i neujednačena opremljenost visokih učilišta

za kvalitetno visoko obrazovanje zbog čega je nužno učinkovito ulaganje u digitalnu preobrazbu visokih učilišta za što su preduvjeti digitalna nastavna infrastruktura, digitalni nastavni alati te osnaživanje kompetencija nastavnika za poučavanje u digitalnom okruženju.

Provedba

- Reforma strukture sustava odnosi se na:
 - osiguranje normativnih i infrastrukturnih preuvjeta za uvođenje prava na predškolski odgoj i obrazovanje za djecu u dobnoj skupini od 4 godine do godine polaska u školu;
 - povećanje minimalnog broja obveznih nastavnih sati i uvođenje cjelodnevne nastave u osnovnom obrazovanju;
 - povećanje obuhvata učenika gimnazijskim programima u odnosu na srednjoškolske strukovne programe s postojećih 30% na 40%;
 - okrupnjavanje srednjoškolskih strukovnih programa koncentriranim ulaganjem u programe relevantne u odnosu na tržište rada.
- Uz normativne prilagodbe, značajna sredstva uložiti će se u izgradnju i dogradnju predškolskih ustanova te osnovnih i srednjih škola.
- Reformski zahvati u osnovnim i srednjim školama podrazumijevaju povećanje učinkovitosti financiranja kroz optimizaciju u osnovnim i srednjim školama, okrupnjavanje strukovnih programa, učinkovito upravljanje upisnim mjestima u srednjoškolskom sustavu i poticanju upisivanja u gimnazijske programe.
- Jačati će se bolja povezanost strukovnog obrazovanja i obrazovanja odraslih s tržištem rada kroz daljnju modernizaciju sustava i razvoj novih kurikulumskih dokumenata s naglaskom na zelenu i digitalnu tranziciju.
- Poticati će se daljnji razvoj okvira osiguravanja kvalitete radi podizanja razine kvalitete provedbe obrazovnih programa, odnosno rada ustanova, i to ponajprije optimizacijom i racionalizacijom strukovnih programa, provedbom sustava samovrednovanja i vanjskog vrednovanja, kontinuiranog usavršavanja djelatnika te poticanja internacionalizacije obrazovanja i osposobljavanja i međunarodne mobilnosti učenika i nastavnika.
- Modernizacija visokog obrazovanja planira se provesti unaprjeđenjem normativnog okvira u visokom obrazovanju, utvrđenjem standarda kvalifikacija i uspostavom cjelovitog Registra HKO-a, uvođenjem učinkovitog modela financiranja nastavne i znanstveno-istraživačke djelatnosti temeljenog na pouzdanim podacima iz središnjih evidencija, kroz sveobuhvatnu digitalnu preobrazbu visokog obrazovanja i uz infrastrukturna ulaganja usmjerena prema unaprjeđenju materijalnih uvjeta studiranja.

Očekivani rezultati

- Osnažuje se stjecanje temeljnih kompetencija od ranog i predškolskog do srednjoškolskog odgoja i obrazovanja kroz povećanu dostupnost vrtića i uvođenje cjelodnevnih nastave.
- Povećan udio učenika koji upisuju gimnazijske programe čime se stvaraju pretpostavke za bolju prohodnost prema visokom obrazovanju.
- Povećana kvaliteta nastave i ishodi učenja učenika, posebice učenika iz nepovoljnog socioekonomskog statusa.
- Povećava se kvaliteta i relevantnost strukovnih programa koncentriranim ulaganjem u programe relevantne u odnosu na tržište rada.
- Unaprjeđena kvaliteta ponude programa obrazovanja odraslih što pridonosi povećanju udjela odraslih osoba uključenih u cjeloživotno učenje.
- Povećan udio osoba s kvalifikacijom visokog obrazovanja te njihova zapošljivost.
- Unaprjeđena digitalna zrelost visokih učilišta.

C3.2. Podizanje istraživačkog i inovacijskog kapaciteta

Kontekst

- Ulaganja u istraživačke i inovacijske kapacitete, u temeljna i primijenjena istraživanja, kao i u primjenu naprednih tehnologija potrebni da se potakne rast produktivnosti. Iako su istraživanja i inovacije pokretači dugoročnog rasta produktivnosti on je otežan zbog rascjepkanosti i neučinkovitosti politika na području istraživanja i inovacija.
- Dodatno, Hrvatska mora značajno povećati svoja ulaganja u istraživanje i razvoj i u javnom i u privatnom sektoru, kako bi se dugoročno povećao BDP i produktivnost. Stoga ulaganja moraju postati učinkovitija, fokusirana na projekte od interesa za gospodarstvo i vrhunske stručnjake. Tako će se javna potrošnja u istraživanje i razvoj za sobom povući i privatna ulaganja u istraživanje i razvoj koja dugoročno donose rast BDP-a i radna mjesta s visokom dodanom vrijednošću.
- U okviru planiranih reformi i investicija, sveučilišta i instituti će putem kompetitivnih natječaja na razini institucije dodjeljivati sredstva projektima koji predstavljaju najveći doprinos ostvarenju strateških i ciljeva institucije određenih programskim sporazumom. Nadležna će ministarstva/agencije putem kompetitivnih natječaja na nacionalnoj razini dodjeljivati sredstva projektima koji ostvaruju najveći doprinos strateškim i ciljevima reformi u različitim fazama inovacijskog lanca.

- Hrvatska je po broju diplomanata na STEM i ICT područjima (prirodne i tehničke znanosti) još uvijek ispod prosjeka EU. Među usporedivim zemljama Hrvatska ima najniže ukupno ulaganje u istraživanje i razvoj u odnosu na izdvajanja iz državnog proračuna za istraživanje i razvoj. Iako se taj broj iz godine u godinu povećava, da bi spriječila iseljavanje i jačala visokotehnološko gospodarstvo, Hrvatska mora izgraditi stabilnu bazu istraživača i stručnjaka, privlačiti mlade ljude u karijere u STEM-u i ICT-u, privlačiti i strane istraživače te im omogućiti uvjete za rad i inovativno poduzetništvo.
- Kao doprinos rastu gospodarstva, u okviru predloženih reformi i investicija integrirat će se i ulaganja u humanističke i društvene znanosti kao doprinos napretku društva u cjelini radi snažnijega uključivanja Hrvatske u Europski istraživački prostor.

Provedba

- Uvođenje novog modela institucionalnog financiranja znanstveno-istraživačkih institucija kroz programske sporazume (*performance-based funding*) kojima se uvode ciljevi i kriteriji dodjele proračuna.
- Jačanje institucionalnih, infrastrukturnih i organizacijskih kapaciteta znanstveno-istraživačkog sektora kroz integraciju institucija, kako bi se povećala efikasnost i stvorila jača veza između rezultata istraživanja i potreba gospodarstva.
- Reformirat će se zakonodavni okvir kako bi se poboljšao sustav zapošljavanja i napredovanja mladih i iskusnih istraživača kroz uklanjanje administrativnih kriterija u korist kriterija izvrsnosti.
- Uvest će se različiti poticajni programi za mlade istraživače, primjerice program mladih istraživača na STEM područjima, poticanje start-up-ova, međunarodne mobilnosti, razmjene akademskog s poslovnim sektorom itd.
- Planira se jačanje ljudskih kapaciteta i stvaranje mreže znanstveno-tehnološke infrastrukture, radi razvoja novih tehnologija i stvaranja inovacija koje se prenose u gospodarstvo.
- Revidirat će se postojeći programski okvir politika istraživanja, razvoja i inovacija ciljajući na izvrsnost u istraživanju i inovacijama te povećati njihov fokus na zelenu i digitalnu tranziciju; provesti novi funkcionalniji i učinkovitiji model projektnog financiranja istraživanja i inovacija te ojačati ljudske kapacitete za provedbu novog programskog okvira.
- Uspostavit/unaprijedit će se okvir za uspostavu poticaja i za partnerstva znanstveno-istraživačkog sektora, gospodarstva i društva u stvaranju inovacija, kao i razvoj institucija za komercijalizaciju inovacija kao što su znanstveno-tehnološki

centri, tehnološke infrastrukture, centri za prijenos tehnologije te *start-up* i *spin-off* poduzeća za inovativne tehnologije.

Očekivani rezultati

- Povećanje financiranja sustava znanosti kroz novi model programskih sporazuma; povećanje proračuna znanstvenih institucija za utjecajna istraživanja; smanjenje rascjepkanosti znanstvenog sustava kroz integraciju institucija radi učinkovitije organizacije rada sveučilišta i instituta; poboljšanje ukupne kvalitete znanstveno-istraživačkog rada.
- 500 dodijeljenih stipendija za jačanje vještina za studente na STEM i ICT područjima.
- 200 podržanih projekata mladih istraživača.
- 200 podržanih istraživačko-razvojnih projekata usmjerenih na razvoj novih proizvoda, usluga, tehnologija i poboljšanja poslovnih procesa.
- Povećani razvoj novih tehnologija, proizvoda i procesa zbog primijenjenih istraživačkih aktivnosti u znanstvenim organizacijama.
- 4 ugovorena projekta znanstveno-inovacijske infrastrukture za jačanje suradnje znanosti i industrije i prijenos tehnologije.
- Povećanje broja diplomanata tercijarnog obrazovanja iz prirodnih i tehničkih znanosti u dobi od 20 do 29 godina s trenutnih 18,6 na ciljanih 21,5 na 1000 stanovnika (EU prosjek: 20,4).
- Investicije će posljedično privući i višekratno veća ulaganja iz privatnog sektora u istraživanje i razvoj te povećavanje broja istraživača i stručnjaka u visokim tehnologijama.

4. Tržište rada i socijalna zaštita

Tržište rada pogođeno je udarom pandemije uslijed smanjene gospodarske aktivnosti poduzeća, potrošnje i ulaganja, zbog kojih su ugrožena radna mjesta, raspoloživ dohodak i socijalna sigurnost građana. Uz nastavak ulaganja u očuvanje radnih mjesta i likvidnost poduzeća, u narednom razdoblju potrebno je osigurati stabilnost i učinkovitost sustava socijalne skrbi te održivost mirovinskog sustava uz stvaranje novih kvalitetnih radnih mjesta i smanjenje stope nezaposlenosti. Poticanje cjeloživotnog učenja i usavršavanja radnika kroz ulaganja za prilagodbu potrebama tržišta rada pridonijet će zapošljivosti svih generacija građana. Kreiranje modernog zakonodavnog okvira koji će promicati kvalitetna radna mjesta, zapošljavanje na neodređeno i inovativne oblike rada, pridonijet će i boljem usklađivanju privatnog i poslovnog života te fleksibilnosti i privlačnosti hrvatskog tržišta rada. Posljedice pandemije izazov su za umirovljenike te je nužno nastaviti mirovinsku reformu radi postizanja adekvatnosti mirovina te stabilnosti mirovinskog sustava. Važna zadaća države u nastavku borbe protiv pandemije i društveno-gospodarskih posljedica je smanjenje siromaštva i sprječavanje socijalno isključenosti uz razvoj socijalnih usluga za posebno osjetljive skupine. U oporavku i izgradnji otpornijeg društva ostvarit ćemo najvišu razinu socijalne zaštite djeci, mladima i obiteljima, a osobito starijim građanima te osobama s invaliditetom, kako bismo im omogućili kvalitetan život, a pritom ćemo osigurati transparentnost i adekvatnost socijalnih naknada.

1. Opis komponente

Područje politike

Tržište rada	Socijalna skrb Mirovinski sustav	Smanjenje siromaštva i socijalne isključenosti Razvoj usluga u zajednici
--------------	-------------------------------------	---

Obuhvat

Hrvatska treba biti sigurna i snažna država u kojoj je svima osigurano pravo na rad, adekvatne plaće i mirovine, dostojanstvena starost te socijalna zaštita. Vođena solidarnošću, Vlada će raditi na poticanju zapošljavanja, jačanju preduvjeta i okvira za daljnje povećanje plaća, mirovina i novčane pomoći, vodeći posebnu pažnju o najranjivijim skupinama društva.

Predložene reforme i investicije doprinijet će konkurentnom i inovativnom gospodarstvu, poboljšanju kvalitete života i jačanju društvene kohezije, povećanju opće stope zaposlenosti (s 66,7% na 70% do 2024.), stvaranju uvjeta za otvaranje najmanje 100.000 novih radnih mjesta s posebnim fokusom na mlade od 30 godina i samozaposlene. Pridonijet će i osnaženju mjera zapošljavanja i jačanju institucije tržišta rada te poboljšanju njihove suradnje sa

socijalnim službama, poboljšanju pristupa obrazovanju i osposobljavanju te njihovu kvalitetu i relevantnost za tržište rada. Isto tako pridonijet će povećanju socijalnih naknada i poboljšanju njihova učinka na smanjenje rizika od siromaštva i socijalne isključenosti, podizanju socijalne sigurnosti obitelji s djecom, smanjenju rizika od siromaštva i socijalne isključenosti.

Opći cilj

1. Zadržavanje radnika u zaposlenosti i daljnje povećanje stope zaposlenosti, stvaranje pretpostavki za otvaranje novih radnih mjesta te daljnje smanjenje stope nezaposlenosti.
2. Unaprjeđenje sustava socijalne skrbi smanjenjem rizika od siromaštva i socijalne isključenosti i razvojem i dostupnošću socijalnih usluga za posebno osjetljive skupine te provođenjem mjera zapošljavanja i poticanjem cjeloživotnog učenja radi prilagodbe potrebama tržišta rada.

Reforme i investicije obuhvaćene komponentom

C4.1. Unaprjeđenje mjera zapošljavanja i pravnog okvira za moderno tržište rada i gospodarstvo budućnosti

Reforme

C4.1. R1	Razvoj i provedba novih ciljanih mjera aktivne politike zapošljavanja za potrebe zelene i digitalne tranzicije tržišta rada
C4.1. R2	Jačanje sustava uključenja i praćenja ranjivih skupina na tržištu rada kroz unaprjeđenje poslovnih procesa HZZ-a
C4.1. R3	Uspostava sustava vaučera za obrazovanje zaposlenih i nezaposlenih osoba
C4.1. R4	Unaprjeđenje radnog zakonodavstva

Investicije

C4.1. R3-I1	Provedba sustava vaučera za obrazovanje zaposlenih i nezaposlenih osoba
-------------	---

C4.2. Unaprjeđenje mirovinskog sustava kroz povećanje adekvatnosti mirovina

Reforme

C4.2. R1	Povećanje adekvatnosti mirovina kroz nastavak mirovinske reforme
----------	--

Investicije

/

C4.3. Unaprjeđenje sustava socijalne skrbi

Reforme

C4.3. R1	Transparentnost i adekvatnost socijalnih naknada u sustavu socijalne zaštite
C4.3. R2	Razvoj usluge socijalnog mentorstva
C4.3. R3	Razvoj usluga u zajednici radi prevencije institucionalizacije

C4.3. R4	Izrada strateškog okvira za cjelovitu i dostupnu skrb o starijim osobama
Investicije	
C4.3. R1-I1	Unaprjeđenje digitalizacije sustava socijalnih naknada između nacionalne i lokalne razine
C4.3. R1-I2	Razvoj web aplikacije o mogućnosti ostvarivanja socijalnih naknada na nacionalnoj razini
C4.3. R2-I1	Uvođenje usluge socijalnog mentorstva
C4.3. R3-I1	Jačanje kapaciteta stručnjaka za pružanje usluga u zajednici
C4.3. R3-I2	Unaprjeđenje digitalizacije sustava socijalne skrbi i povezivanje centara za socijalnu skrb i pružatelja socijalnih usluga
C4.3. R3-I3	Unaprjeđenje digitalizacije sustava socijalne skrbi i provedba sustava za metodologiju za izračun cijena socijalnih usluga
C4.3. R4-I1	Izgradnja i opremanje centara za starije osobe (razvoj usluga u zajednici i smještaj)
Ukupna procijenjena vrijednost ulaganja za komponentu	
	2.084.125.000 kn

2. Glavni izazovi i ciljevi koji se rješavaju u okviru komponente

Glavni izazovi	Ciljevi
C4.1. Unaprjeđenje mjera zapošljavanja i pravnog okvira za moderno tržište rada i gospodarstvo budućnosti	
1. Niska stopa zaposlenosti od 66,7% (2019.) je jedna od najnižih u EU. 2. Nisko sudjelovanje u cjeloživotnom obrazovanju odraslih od 3,5% (2019.) je jedan od najnižih u EU.	1. Stvoreni uvjeti za otvaranje što većeg broja radnih mjesta, a samim time i povećana opća stopa zaposlenosti na 70% do kraja 2024. godine. 2. Olakšan pristup obrazovanju odraslih radi uključivanja 30.000 osoba u sustav vaučera.
C4.2. Unaprjeđenje mirovinskog sustava kroz povećanje adekvatnosti mirovina	
1. Niski iznosi obiteljskih mirovina i nemogućnost korištenja dijela obiteljske mirovine uz osobnu mirovinu znatno utječu na razinu adekvatnosti ukupnih mirovinskih primanja.	1. Daljnje unaprjeđenje mirovinskog sustava povećanjem adekvatnosti mirovina iz I. i II. mirovinskog stupa, kroz redefiniranje modela obiteljskih mirovina i povećanjem mirovina iz II. mirovinskog stupa.

C4.3. Unaprjeđenje sustava socijalne skrbi

1. Nedostatak usluga smještaja za starije koji zahtijevaju dugotrajnu skrb, koji u Hrvatskoj obuhvaćaju 3,68% populacije starijih osoba dok u Europskoj uniji obuhvaćaju 5% populacije starijih osoba.2. Nedostatak stručnjaka i nestandardizirana stručna postupanja u zaštiti djece, mladih i obitelji u riziku i osoba s invaliditetom.3. Razvijanje socijalnih usluga u zajednici u svrhu prevencije institucionalizacije.	1. Osigurati dodatni kapaciteti smještaja skrb za 700 starijih osoba kojima je potrebna dugotrajna skrb.2. Osigurati zapošljavanje 150 novih stručnjaka za pružanje izvaninstitucionalnih usluga, edukaciju i licenciranje voditelja mjera obiteljsko-pravne zaštite i neposrednih skrbnika čime se direktno utječe na prevenciju institucionalizacije.

3. Opis podkomponenti

C4.1. Unaprjeđenje mjera zapošljavanja i pravnog okvira za moderno tržište rada i gospodarstvo budućnosti

Kontekst

- Cilj ove reforme je kreirati nove mjere aktivne politike zapošljavanja kroz koje će se poticati zapošljavanje te samozapošljavanje povezano sa zelenom i digitalnom tranzicijom. Istovremeno je cilj povećati konkurentnost i zapošljivost radne snage u skladu s potrebama tržišta rada.
- Uspostavit će se sustav uključenja i praćenja ranjivih skupina na tržištu rada kroz individualiziranu podršku nezaposlenih osoba temeljenu na profilu osobe, i to radi približavanja tržištu rada i zapošljavanju. Unaprijedit će se rad CISOK centara te ćemo osigurati dostupnost usluga CISOK-a svim građanima. Razvit će se sustav praćenja korisnika mjera posebno mjera aktivne politike zapošljavanja kako bi se što bolje ciljala podrška korisniku te pratili ishodi koje mjere imaju za pojedinog korisnika.
- Kreirat će se jasan i moderan zakonodavni okvir koji će promovirati pravedne radne uvjete, poticati prijelaz na oblike zapošljavanja na neodređeno vrijeme. Istodobno poticati će korištenje inovativnih oblika rada, omogućiti uspostavu bolje ravnoteže privatnog i poslovnog života. Time će izravno utjecati na povećanje stope zaposlenosti i stope aktivnosti radne snage, smanjenje segmentacije na tržištu rada i odljeva radnika u druge države.

- Ubrzan tehnološki razvoj zahtijeva kontinuirano ulaganje pojedinca u vlastite vještine i cjeloživotno učenje. Zaposlene i nezaposlene osobe će dobiti vaučer za pokrivanje troškova obrazovanja radi stjecanja novih vještina i povećanje vlastite konkurentnosti na tržištu rada.

Provedba

- Jačanje ljudskih kapaciteta te unaprjeđenje vještina za rad s ranjivim skupinama.
- Unaprjeđenje sustava profiliranja te segmentacija ranjivih skupina.
- Uspostava plana integracije i aktivacijskih programa ranjivih skupina na tržište rada.
- Razviti sustav praćenja ishoda uključivanja osoba u aktivne mjere na tržištu rada.
- Uspostavit će se pravni okvir i potrebni mehanizmi koji će omogućiti prelazak iz neprijavljenog u prijavljeni rad, osigurati takvim radnicima socijalnu zaštitu, zdravstvenu skrb te prava na sigurna primanja u starosti.
- Izrada aplikacije za prijavu i dobivanje vaučera.
- Sastavljanje kataloga vještina potrebnih na tržištu rada.

Očekivani rezultati

- Dodjela vaučera zainteresiranim pojedincima.
- Suzbiti neprijavljeni rad i omogućiti prelazak radnika iz područja neprijavljenog rada i nelegalnih aktivnosti u zakonske okvire.
- Umanjit će se utjecaj epidemije bolesti uzrokovane virusom COVID-19, kao i drugih izvanrednih događaja na stabilnost radnih mjesta, poduzetničku aktivnost te neizravno i na državni proračun.
- Smanjit će se siromaštvo među zaposlenima (tzv. *In-work poverty*) kroz redefiniranje pojma minimalne plaće te osiguravanje pravedne plaće za obavljeni rad.

C4.2. Unaprjeđenje mirovinskog sustava kroz povećanje adekvatnosti mirovina

Kontekst

- Jedan od glavnih ciljeva u Programu Vlade je održivost mirovinskog sustava u okviru kojega je predviđen nastavak mirovinske reforme povećanjem adekvatnosti mirovina. U tom smislu nužno je prije svega poticati duži ostanak u svijetu rada, odnosno i kroz izmjene radnog zakonodavstva omogućiti rad nakon navršene 65. godine života. Usto, potrebno je osigurati veću participaciju osoba starije životne

dobi na tržištu rada, što će se omogućiti povećanjem kruga umirovljenika koji mogu raditi uz istodobnu isplatu mirovine. Poseban naglasak stavljen je na korisnike obiteljskih mirovina za koje je predviđeno omogućavanje pravednijeg načina izračuna mirovine. Uz unaprjeđenje I. mirovinskog stupa nužno je dalje jačati II. mirovinski stup kroz omogućavanje ulaganja u infrastrukturne projekte, a kako bi se mladima u budućnosti osiguralo višu razinu mirovina.

- Važan čimbenik u osiguranju primjerenosti mirovina budućih umirovljenika je svakako osobna odgovornost i motiviranost građana za mirovinsku štednju. Stoga je uz nastavak ulaganja u II. mirovinski stup, potrebno poboljšati pristup programima za povećanje financijske pismenosti građana.

Provedba

- Redefiniranje modela obiteljske mirovine planirano je izmjenama Zakona o mirovinskom osiguranju.
- Planirano je snažnije uključivanje mirovinskih fondova u infrastrukturne projekte te veća ulaganja u poduzeća u vlasništvu Hrvatske čime bi se stvorio potencijal za ostvarivanje viših stopa prinosa za članove fonda, a time i većih mirovina za buduće generacije umirovljenika. Preduvjet za navedena ulaganja je prvo, provođenje analize investicijske isplativosti ulaganja obveznih mirovinskih fondova na temelju kojih potom Vlada donosi Zaključak o prihvaćanju Izvješća o provedenim analizama, kako bi u konačnici donijela odluku za određivanje projekta infrastrukturnim i klasifikaciju izdavatelja takvih vrijednosnih papira kao namjenskih izdavatelja.

Očekivani rezultati

- Redefiniranjem modela obiteljske mirovine povećat će se razina socijalne sigurnosti ove osjetljive kategorije umirovljenika u slučajevima značajnijeg gubitka prihoda nakon smrti bračnog/izvanbračnog druga.
- Uvođenjem novog modela obiteljske mirovine može se očekivati povećanje prosječnog iznosa obiteljske mirovine za korisnike obuhvaćene izmjenama zakonskih propisa.
- Povećala bi se adekvatnost mirovine iz II. mirovinskog stupa, što je moguće ostvariti jedino povećanjem prinosa ulaganja obveznih mirovinskih fondova.

C4.3. Unaprjeđenje sustava socijalne skrbi

Kontekst

- Planira se poboljšati transparentnost i koordiniranost socijalnih naknada u Hrvatskoj.

- Program Vlade predvidio je jačanje uloga centara za socijalnu skrb i obiteljskih centara te poboljšanje sustava skrbi za starije pružanjem primjerene skrbi.
- Razvojem i dostupnošću socijalnih usluga na razini lokalne zajednice prevenirat će se institucionalizacija i socijalna isključenost. Jedan od strateških ciljeva je nastavak procesa transformacije domova socijalne skrbi i prevencije institucionalizacije uz poboljšanje kvalitete i uspostavljanje ravnomjernije mreže usluga.
- Kapaciteti smještaja za starije osobe u Hrvatskoj obuhvaćaju 3,68% populacije starijih osoba dok on u Europskoj uniji doseže 5%. Razvojem usluga podrške u zajednici cilj je prevenirati institucionalizaciju i smanjiti broj ulazaka korisnika u institucije, a uslugu smještaja osiguravati za korisnike kojima je neophodna intenzivna i dugotrajna skrb.

Provedba

- Povezati informatički javnopravna tijela koja daju određene socijalne naknade te omogućiti obostranu razmjenu podataka o socijalnim naknadama između nacionalne i lokalne razine
- Omogućiti pristup građanima Hrvatske web aplikaciju u kojoj će im biti dostupne informacije o socijalnim naknadama na nacionalnoj razini i uvjetima njihovog ostvarenja
- Razvit će se usluga socijalnog mentorstva dugotrajno nezaposlenima i ostalim socijalno osjetljivim skupinama radi povratka ili ulaska na tržište rada, odnosno jačanja socijalnih i životnih vještina, radi socijalne integracije i aktivacije neaktivnog dijela teže zapošljivih skupina na tržištu rada.
- Razvit će se nove socijalne usluge i standardizirati i unaprijediti provođenje mjera obiteljskopravne zaštite i skrbništva namijenjene osnaživanju obitelji i podršci roditeljstvu, zaštiti osoba s invaliditetom te prevenciji institucionalizacije zapošljavanje novih stručnjaka odnosno osiguranjem naknade za njihov rad.
- Razvit će se sustavna i cjelovita skrb za stariju populaciju vodeći računa o dostupnosti usluga i potrebama korisnika.

Očekivani rezultati

- Informatički povezana javnopravna tijela u dijelu podataka o socijalnim naknadama i osigurana dvosmjerna razmjena podataka između lokalne i nacionalne razine o korisnicima i vrstama socijalnih naknada što će doprinijeti transparentnom sustavu socijalne zaštite i pravednijoj raspodjeli sredstava.
- Dostupne informacije o socijalnim naknadama i uvjetima za njihovo ostvarenje putem web aplikacije.
- Povećanje osnovice na temelju koje se donosi ZMN.

- Zapošljavanje novih stručnjaka u svrhu deinstitucionalizacije i prevencije institucionalizacije.
- Educirani i licencirani skrbnici.
- Izgrađeni centri za starije osobe koji će pružati usluge starijoj populaciji.
- Uvedena usluga socijalnog mentorstva.
- Proveden sustav za metodologiju za izračun cijena socijalnih usluga i informatički povezani centri za socijalnu skrb s pružateljima usluga.

5. Zdravstvo

U razdoblju pandemije, zdravlje građana među ključnim je ciljevima svake države kao javno dobro koje je nužno osigurati kroz dostupan, funkcionalan i učinkovit javnozdravstveni sustav. Suzbijanje širenja novog koronavirusa pokrenulo je lanac zatvaranja država i gospodarstava što je povećalo zdravstvenu sigurnost građana i spriječilo preopterećenost zdravstvenog sustava. No istovremeno su značajno povećana proračunska izdvajanja za zdravstveni sustav za kvalitetnu zdravstvenu skrb te nabavu medicinske opreme, lijekova i cjepiva, što je zahtjevan izazov za javne financije koje imaju smanjene prihode zbog ograničene gospodarske aktivnosti. Kako bismo sačuvali ljudske živote, zdravlje građana i gospodarstva, potrebno je osigurati dostupan i održiv zdravstveni sustav te ga fiskalno i funkcionalno jačati kako bi mogao učinkovito odgovoriti na sve emergentne zarazne i kronične nezarazne bolesti. Reformama i ulaganjima u zdravstvo omogućit će se učinkovita zdravstvena skrb na svim razinama zdravstvene zaštite. U izgradnji otpornog društva ključno je osigurati pravičnu dostupnost kvalitetne skrbi u svim dijelovima Hrvatske te raditi na prevenciji i ranom otkrivanju bolesti. Reformom će se poboljšati integracija preventivne, kronične i dugotrajne skrbi i time osigurati veća dostupnost zdravstvene zaštite socijalno najugroženijem stanovništvu. Modernizirat će se zdravstveni sustav kroz ubrzanu digitalizaciju i primjenu novih metoda i tehnologija u zdravstvu, uključujući telemedicinu i medicinsku robotiku. Zdravstveni sustav se i prije pandemije suočavao s brojnim izazovima te su predložene reforme i povezana javna ulaganja u Planu usmjerena prema jačanju njegove otpornosti, uravnotežene geografske pokrivenosti i dostupnost svim građanima. Funkcionalni zdravstveni sustav predstavlja i glavni preduvjet za uspješan nastavak ostalih gospodarskih aktivnosti, osobito turizma.

1. Opis komponente

Područje politike

Prevenција i rano otkrivanje bolesti	Zdravstvena zaštita Dostupnost i održivost zdravstvenog sustava	Telemedicina Medicinska robotika
--------------------------------------	--	-------------------------------------

Obuhvat

Kako bi se očuvala dosadašnja postignuća i riješili preostali problemi u pružanju usluga zdravstvene zaštite u javnom zdravstvu, ključno je jačanje uloge upravljanja. Izgradnjom nacionalnih kapaciteta za provedbu zdravstvene reforme, Hrvatska može osigurati

ispunjavanje ciljeva koje si je postavila s obzirom na zdravstveni sustav, a to su, među ostalim, dulje očekivano trajanje života, bolja kvaliteta života i smanjenje zdravstvenih nejednakosti.

Zdravstveni sustav nastavit će s aktivnostima javnozdravstvenog sustava u borbi protiv pandemije COVID-19 kako bi se sačuvali ljudski životi, zdravlje građana i gospodarstvo. Nastavit će se s modernizacijom bolničkog sustava, planiranjem razvoja ljudskih resursa, opremanjem medicinsko-tehnološkom opremom, sveobuhvatnom digitalizacijom te jačanjem dnevnih bolnica i smanjenjem listi čekanja.

Opći cilj

Jačanje zdravstvenog sustava kako bi mogao adekvatno odgovoriti na izazove kroničnih nezaraznih i emergentnih zaraznih bolesti te osigurati pravičnu dostupnost skrbi svim stanovnicima Hrvatske.

Reforme i investicije obuhvaćene komponentom

C5.1. Jačanje otpornosti zdravstvenog sustava

Reforme

C5.1. R1	Unaprjeđenje učinkovitosti, kvalitete i dostupnosti zdravstvenog sustava
C5.1. R2	Uvođenje novog modela skrbi za ključne zdravstvene izazove
C5.1. R3	Uvođenje sustava strateškog upravljanja ljudskim resursima u zdravstvu
C5.1. R4	Osiguranje financijske održivosti zdravstvenog sustava
C5.1. R5	e-Zdravstvo

Investicije

C5.1. R1-I1	Uvođenje usluge mobilne ljekarne u primarnu zdravstvenu zaštitu
C5.1. R1-I2	Mobilne ambulante
C5.1. R1-I3	Izgradnja i opremanje kliničkih izolacijskih jedinica (3.,4. i 1./5. zgrade) Klinike za infektivne bolesti dr. Fran Mihaljević
C5.1. R1-I4	Digitalna slikovna dijagnostika KBC Split
C5.1. R1-I5	Izgradnja i opremanje zgrade centralnog operacijskog bloka OB Varaždin
C5.1. R1-I6	Digitalna slikovna dijagnostika KB Dubrava
C5.1. R1-I7	Opremanje novih objekata objedinjenog hitnog bolničkog prijema i dnevnih bolnica i jednodnevnih kirurgija te uređenje Klinike za neurokirurgiju KBC-a Sestre milosrdnice
C5.1. R1-I8	Preoperativna obrada i liječenje bolesnika s farmakorezistentnom epilepsijom u KB Dubrava
C5.1. R2-I1	Nabava opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka
C5.1. R2-I2	Nabava i primjena opreme za uspostavu Nacionalne onkološke mreže i nacionalne baze onkoloških podataka

C5.1. R3-I1	Centralno financiranje specijalizacija
C5.1. R3-I2	Specijalističko usavršavanje medicinskih sestara i tehničara u djelatnosti hitne medicine
C5.1. R4-I1	Centralna priprava svih parenteralnih pripravaka u 7 hrvatskih bolnica
C5.1. R4-I2	Uvođenje sustava raspodjele jedinične terapije u 20 hrvatskih bolnica
C5.1. R4-I3	Digitalizacija puta lijeka kroz zdravstvene ustanove na sekundarnoj i tercijarnoj razini zdravstvene zaštite
C5.1. R4-I4	Izrada sustava praćenja i preveniranja nestašica lijekova u Hrvatskoj
C5.1. R4-I5	Uvođenje sustava praćenja ishoda liječenja vanbolničkih pacijenata s naglaskom na kronične pacijente u javnim ljekarnama
C5.1. R4-I6	Zbrinjavanje otpada u KBC-u Zagreb
C5.1. R5-I1	Digitalna integracija operacijskih dvorana i robotska kirurgija u KBC Split
C5.1. R5-I2	TELECORDIS
C5.1. R5-I3	Teletransfuzija
C5.1. R5-I4	Digitalizacija i integracija operacijskih dvorana opremljenih robotskom kirurgijom u KBC-u Sestre milosrdnice
C5.1. R5-I5	Digitalizacija i opremanje dijagnostičkih jedinica KB Merkur
Ukupna procijenjena vrijednost ulaganja za komponentu	
	2.563.703.700 kn

2. Glavni izazovi i ciljevi koji se rješavaju u okviru komponente

Glavni izazovi	Ciljevi
C5.1. Jačanje otpornosti zdravstvenog sustava	
<p>I. Zdravstveni su ishodi uglavnom ispod prosjeka EU-a. Očekivani životni vijek u Hrvatskoj je 78,2 godine, što je znatno kraće od prosjeka EU-a (81 godina). Očekivani životni vijek bez zdravstvenih poteškoća u dobi od 65 godina iznosi 5 godina, što je jedna od najnižih vrijednosti u EU-u. Pušenje i konzumacija alkohola iznad su prosjeka EU-a, što utječe na smrtnost od kardiovaskularnih i kancerogenih bolesti koje su uzrok približno 75% svih smrtnih slučajeva u zemlji. Česti uzroci smrtnosti koji se mogu spriječiti su rak pluća,</p>	<p>I. Unaprijeđeni zdravstveni ishodi uslijed uvođenja novog modela skrbi za pacijente.</p> <ul style="list-style-type: none"> - udio bolesnika oboljelih od raka koji prežive 5 ili više godina u Hrvatskoj povećan s 46% u 2020. na 51% u 2026. - udio bolesnika koji dobiju potrebnu radioterapiju unutar 4 tjedna od postavljanja indikacije povećan s 50% u 2020. na 95% u 2026. - udio bolesnika s rakom koji dobiju optimalnu radioterapiju u kontekstu pridržavanja standarda postavljenih od međunarodnih

srčana oboljenja, konzumacija alkohola i nesreće.

2. Zdravstveni sustav je i dalje uglavnom usmjeren na akutnu skrb u bolnicama, a integracija preventivne, kronične i dugotrajne skrbi i dalje je slaba. Problem nedostupnosti zdravstvene zaštite socijalno najugroženijem stanovništvu stvara dodatne troškove liječenja te popratne troškove oko organizacije, putovanja, prehrane i smještaja i time ih dovodi u položaj samoprocjene opravdanosti pravovremenog odlaska liječniku čime se dodatno pogoršava njihovo zdravstveno stanje, a što najčešće rezultira i puno višim troškovima liječenja.
3. Zemljopisna raspodjela zdravstvenih infrastruktura i ljudskih resursa znatno varira.
4. Sustav zdravstvene zaštite i dalje je izvor rizika za javne financije. I u sljedećem razdoblju Hrvatskoj će se i dalje suočavati sa smanjenjem prihoda i povećanim izdacima za zdravstvo. Unatoč snažnom povećanju prihoda od doprinosa za zdravstveno osiguranje, u sektoru zdravstva i dalje se akumuliraju dospjele nepodmirene obveze. Dospjele nepodmirene obveze uglavnom su nastale u bolnicama, pogotovo onima koje su u vlasništvu županija. Oko 45% ukupne nabave u bolnicama odvija se putem objedinjene nabave, što je povećanje u odnosu na 8% u 2016. te omogućuje znatne uštede. Međutim, iako je objedinjena nabava obavezna za sve bolnice u državnom vlasništvu, mnoge zdravstvene ustanove u županijskom vlasništvu odlučuju se za samostalnu nabavu.

autoriteta, primjerice ESTRO povećan s 50% u 2020. na 95% u 2026.

2. Funkcionalnom integracijom bolnica te jačanjem dnevnih bolnica koje omogućavaju suvremen, ekonomičan i multidisciplinarn način liječenja koji znatno poboljšava dostupnost i kvalitetu zdravstvene zaštite smanjit će se broj slučajeva akutnog liječenja za 10%.
3. Udio specijalista obiteljske medicine u ukupnom broju doktora ugovorenih u timovima opće i obiteljske medicine u 2026. iznosi 55%. Isto će povećati učinkovitosti i kvalitetu primarne zdravstvene zaštite te doprinijeti smanjenju upućivanja u znatno skuplju specijalističko-konzilijarnu i bolničku zdravstvenu zaštitu.
4. Unaprijeđen sustav zajedničke javne nabave tako da obuhvaća i bolnice u županijskom vlasništvu čime će se ostvariti znatne uštede u sustavu i unaprijediti kvaliteta na temelju gospodarskih koristi velikih razmjera te korištenjem e-alata. Sklopljeni Okvirni sporazumi za 50% nabavnih kategorija iz Odluke o provedbi obvezne zajedničke nabave
5. U sedam hrvatskih bolnica 50% svih parenteralnih pripravaka izrađeno u sustavu centralne pripreve.
6. U 20 hrvatskih bolnica uveden sustav raspodjele jedinične terapije.

3. Opis podkomponenti

C5.1. Jačanje otpornosti zdravstvenog sustava

Kontekst

- Jačanje zdravstvenog sustava nužno je u svrhu adekvatnog odgovora na izazove kroničnih nezaraznih i emergentnih zaraznih bolesti i osiguranja pravične dostupnost skrbi svim stanovnicima Hrvatske. Prioritet je u primarnoj zdravstvenoj zaštiti poboljšati učinkovitost i kvalitetu, osigurati dostupnost, osobito na udaljenim i depriviranim područjima i ruralnim krajevima, osigurati zadovoljavajuću primarnu zdravstvenu zaštitu u kriznim situacijama (kao što je epidemija), te ojačati izvanbolničku specijalističko-konzilijarnu zdravstvenu zaštitu pri domovima zdravlja radi njenog približavanja domu pacijenata i smanjivanja upućivanja na skuplju bolničku dijagnostiku i liječenje.
- Svrha uvođenja novih modela skrbi za ključne zdravstvene izazove je pravodobna dijagnostika, liječenje i rehabilitaciju bolesnika koji se temelje na visokim etičkim i moralnim normama. Strateški cilj usmjeren je na poboljšanje zdravlja građana tijekom cijeloga života, smanjenje pojavnosti i smrtnosti od raka te produljenje i povećanje kvalitete života oboljelih od raka u Hrvatskoj na razinu zapadnoeuropskih zemalja. Boljom organizacijom liječenja i integracijom liječenja kroz nacionalnu mrežu s nabavom opreme za prevenciju, dijagnostiku i liječenje osoba oboljelih od raka i provedbom strateških dokumenata, unaprijedit će se sveobuhvatno praćenje, prevencija i liječenje malignih bolesti uz uključene i objedinjene mjere tercijarne prevencije i optimizaciju zdravstvene skrbi za onkološke bolesnike.
- Cilj je postizanje financijski održivog javnog zdravstvenog sustava uz postizanje jedinstvenog standarda pripreme, ugovaranja i provedbe postupaka koji utječu na načine i mogućnosti pružanja zdravstvene zaštite. Daljnjim razvojem e-zdravstva planiraju se unaprijediti upravljački kapaciteti pomoću djelotvornije upotrebe podataka i poticati inovativna rješenja u zdravstvu.

Provedba

- Digitalizacijom zdravstvenog sustava unaprijedit će se zdravstvena skrb građana, dodatno skratiti liste čekanja kroz projekte e-Naručivanje, e-Smjernice i e-Bolnice.
- Unaprijedit će se sustav hitne medicinske pomoći i osigurati podizanje potrebnih kompetencija za samostalni rad timovima bez liječnika.

- Primarna zdravstvena zaštita ojačat će se ulaganjima za što uspješnije preventivno djelovanje, širenje kurativnih usluga te podizanje kvalitete skrbi kroz specijalističko usavršavanje doktora medicine.
- Funkcionalnom integracijom bolnica, jačanjem dnevnih bolnica i smanjenjem akutnih stacionarnih kapaciteta u bolnicama kao financijski najskupljeg oblika liječenja doprinijet će se financijskoj stabilizaciji, racionalizaciji i održivosti zdravstvenog sustava.
- Uvođenje inovativnih i digitaliziranih modela pripreme i primjene lijekova za pacijente u bolnicama, čime će se osigurati najviša razina sigurnosti i kvalitete liječenja u bolnicama te postizanje boljih ishoda liječenja pacijenata. Isto će dovesti do smanjenja potrošnje lijekova, pojave meditacijskih pogrešaka, sekundarnih troškova zdravstvenog sustava na komplikacije bolesti te povećanja kvalitete pružanja zdravstvene zaštite.
- Ojačat će se sustav javnog zdravstva, kao i sustav preventivne medicine i uloga mreže zavoda za javno zdravstvo s posebnim naglaskom na prevenciju i ranu dijagnostiku kroničnih nezaraznih bolesti koje čine najveći dio mortaliteta i morbiditeta, ali i zdravstvena sigurnost stanovništva kroz dobro organiziranu epidemiološku službu.
- Uspostavit će se psiho-onkološko liječenje i psihološke intervencije kao standard.

Očekivani rezultati

- Poboljšana kvaliteta i dostupnost primarne zdravstvene zaštite, posebice na ruralnim i depriviranim područjima.
- Racionaliziran bolnički sustav i smanjena prekomjerna potrošnja uz optimiziranje zdravstvene zaštite.
- Unaprijeđena zdravstvena zaštita na sekundarnoj i tercijarnoj razini i smanjena potrošnja lijekova uz primjenu inovacija i racionalizacijom rada. Poboljšani kapaciteti i mogućnosti dijagnostičkih postupaka, praćenja liječenja i praćenja nakon izlječenja u Hrvatskoj radi dostizanja zapadnoeuropskih standarda do 2025. godine.
- Bolje praćenje bolesnika s kroničnim bolestima na primarnoj razini zdravstvene zaštite što će osloboditi resurse u bolnicama za skrb o najtežim bolesnicima, te bolja skrb kroničnih pacijenata koji će moći zadržati kvalitetu života koja im omogućuje očuvanje radne sposobnosti i što dužu sposobnost za samostalni život.

6. Obnova zgrada

U godini pandemije, Hrvatsku su iznenada pogodili potresi koji su uzrokovali značajnu materijalnu štetu te unesrećili građane koji su morali privremeno ili trajno napustiti vlastite domove. Procijenjena šteta od potresa u Zagrebu i na Banovini je oko 129 milijardi kuna što predstavlja značajan izazov za javne financije i za građane na potresima pogođenim područjima. Pred Hrvatskom je proces obnove, rekonstrukcije i revitalizacije pogođenih područja, pri čemu nije cilj samo vraćanje u prvotno stanje, već puna transformacija u zgradarstvu uz protupotresno ojačanje i energetska efikasnost zgrada. Potrebno je usto energetski neučinkovite zgrade, koje čine oko jedne trećine fonda zgrada, a koje su odgovorne za 40% potrošnje energije i 36% emisija CO₂, energetski obnoviti, što je financijski zahtjevno za građane. Ulaganja u okviru Plana oporavka pridonijet će djelotvornoj obnovi nakon potresa te seizmičkoj i protupožarnoj sigurnosti zgrada. Od ključne je važnosti proces obnove ubrzati uz smanjivanje administrativnih procesa i digitalizaciju kako bi se brzo i učinkovito pomoglo građanima. Obnovu zahtijeva čitav niz stambenih i nestambenih zgrada, privatne i javne namjene, zgrade zdravstvene i odgojno-obrazovne infrastrukture, kao i zgrade sa statusom kulturnog dobra. Njihovom energetsom obnovom pridonijet će se racionalizaciji potrošnje i uštedama energije, dekarbonizaciji sektora zgradarstva, mehaničkoj otpornosti i stabilnosti zgrada te pridonijeti razvoju zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama. Unaprjeđenjem mreže seizmoloških podataka pridonijet će se učinkovitosti procesa obnove, planiranju budućeg planiranja prostora i gradnje te većoj otpornosti države i društva na prirodne katastrofe.

1. Opis komponente

Područje politike

Zgradarstvo	Obnova od potresa	Zaštita kulturnog dobra
Energetska efikasnost	Seizmička obnova	

Obuhvat

Iskustvo dosadašnjih energetskih obnova je otkrilo sve vidljive i skrivene izazove s kojima se danas suočavamo, na bazi analize iskustva, znanja, postojećeg stanja i ostvarenih rezultata. Valorizacija dosada provedenih obnova za element mehaničke otpornosti i stabilnosti pokazuje da preko 50% zgrada nije otporno na rizike povezane s pojačanom seizmičkom aktivnosti te da rizik kojima su izloženi vlasnici zgrada treba ublažiti.

Programima koji su obuhvaćeni ovom komponentom poticat će se cjelovita obnova zgrada, visokoučinkoviti alternativni sustavi te će se posebna pažnja posvetiti osiguravanju zdravih unutarnjih klimatskih uvjeta, zaštiti od požara i rizika povezanih s pojačanom seizmičkom aktivnosti. Programima energetske obnove stambenog sektora provodit će se mjere za smanjenje energetske siromaštva. Također će se uvesti posebna kategorija tj. energetska obnova zgrada sa statusom kulturnog dobra koje dosad u Hrvatskoj još nisu bile obuhvaćene u programe energetske obnove za sufinanciranje europskim sredstvima.

Cilj je realizacija vala obnove postojećih zgrada, transformacija postojećeg fonda zgrada u energetske visokoučinkovite i dekarbonizirane fondove zgrada. Obnova uključuje stambene i nestambene zgrade, privatne i/ili zgrade javne namjene, uz uvažavanje važnosti javnog interesa zgrada zdravstvene i odgojno-obrazovne namjene.

Sveobuhvatnom obnovom će se obuhvatiti optimalne mjere poboljšanja postojećeg stanja zgrade te osim mjera energetske obnove zgrade uključuju se i mjere poput povećanja sigurnosti u slučaju požara, mjere za osiguravanje zdravih unutarnjih klimatskih uvjeta, mjere za unaprjeđenje mehaničke otpornosti i stabilnosti zgrade – posebice radi smanjenja rizika povezanih s djelovanjem potresa.

Obnova zgrada tiče se poboljšanja njihove otpornosti i racionalizacije energije, a dijeli se na sljedeće elemente: (i) obnova zgrada zdravstvene i odgojno-obrazovne infrastrukture, (ii) obnova zgrada ostalih javnih namjena, (iii) obnova zgrada sa statusom kulturnog dobra, (iv) obnova zgrada stambene namjene, (v) obnova ostalih zgrada. Ključni dijelovi ovih obnova su povećanje mehaničke otpornosti i stabilnosti zgrada u odnosu na potres te energetske uštede. U okviru ove reforme, u kontekstu dekarbonizacije sektora zgradarstva, podržat će se provedba Nacionalnog programa razvoja zelene infrastrukture na urbanim područjima i Nacionalnog programa razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.

Osim navedene reforme, inicijativa obuhvaća i četiri reforme koje podupiru proces obnove i dekarbonizacije zgrada. Reforma usmjerena na unaprjeđenje edukativnih programa i programa usavršavanja namijenjenih zelenim poslovima. Reforma povećanja učinkovitosti, i smanjenje administrativnog opterećenja i digitalizacija procesa obnove, te reforma modernizacije i integracije seizmičkih podataka za proces obnove, kojima je cilj povećati znanja o seizmološkim aktivnostima. Investicija „Razvoj mreže seizmoloških podataka“ uvedena je kako bi se osigurala adekvatna tehnologija potrebna za praćenje, obradu i primjenu seizmoloških podataka, te je reforma razvoj zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama uvedena kako bi se osigurao proces obnove po okolišno prihvatljivim konceptima.

Opći cilj

1. Doprinijeti oporavku gospodarstva od epidemije COVID-a te povećati njegovu otpornost i konkurentnost kroz zelenu i digitalnu tranziciju.
 2. Smanjiti okolišni otisak potrošnje energije, smanjiti onečišćenje zraka u gradovima i povećati energetske učinkovitost zgrada.
 3. Postići ispunjenje klimatskih ciljeva (smanjenje emisija CO₂ s 40% na 55%).
 4. Provesti efikasnu i koordiniranu obnovu nakon potresa.
-

5. Povećati seizmičku sigurnost u sektoru zgradarstva.
6. Povećati otpornost Hrvatske na rizike vezane za seizmološke aktivnosti.

Reforme i investicije obuhvaćene komponentom

C6.1. Obnova zgrada

Reforme

C6.1. R1	Dekarbonizacija zgrada
C6.1. R2	Razvoj okvira za osiguranje adekvatnih vještina u kontekstu zelenih poslova potrebnih za obnovu nakon potresa
C6.1. R3	Povećanje učinkovitosti procesa obnove, smanjenje administrativnog opterećenja i digitalizacija procesa obnove
C6.1. R4	Modernizacija i integracija seizmičkih podataka za proces obnove i planiranje buduće gradnje te monitoring javne infrastrukture
C6.1. R5	Uvođenje novog modela strategija zelene urbane obnove i provedba pilot projekata razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama

Investicije

C6.1. R1-I1	Energetska obnova zgrada
C6.1. R1-I2	Obnova zgrada oštećenih u potresu s energetsom obnovom
C6.1. R1-I3	Energetska obnova zgrada sa statusom kulturnog dobra
C6.1. R4-I4	Razvoj mreže seizmoloških podataka

Ukupna procijenjena vrijednost ulaganja za komponentu

5.945.000.000 kn

2. Glavni izazovi i ciljevi koji se rješavaju u okviru komponente

Glavni izazovi	Ciljevi
C6.1. Obnova zgrada	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Energetski neučinkovite zgrade koje su odgovorne za 40% potrošnje energije i 36% emisija CO₂. Više od 30% zgrada spada u zgrade s najlošijim svojstvima. 2. Manjak investicija u energetska obnovu zgrada čak i uz visoke stope bespovratnog financiranja (nizak standard građana, visoka stopa nezaposlenosti i veliki broj umirovljenika s niskim primanjima što sve 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Smanjene toplinske potrebe i projektirana potrošnja energije za grijanje (Q_{hnd}) od najmanje 50% u višestambenim i javnim zgradama koje će se obnoviti u okviru NPOO-a, a koje nemaju status kulturnog dobra, povećano korištenja OIE te smanjene emisije CO₂. 2. Povećana stopa energetske obnove zgrada u Hrvatskoj na 2,0% godišnje u 2026., za što su

Glavni izazovi	Ciljevi
<p>utječe na nedostatak financijskih sredstava građana), zbog čega je stopa obnove u Hrvatskoj ispod prosjeka EU-a, samo 0,7% godišnje.</p> <p>3. Razorni potres magnitude 5,5 po Richteru koji se dogodio u ožujku 2020. na području Grada Zagreba i Krapinsko-zagorske i Zagrebačke županije te razorni potres magnitude 6,3 po Richteru na području Sisačko-moslavačke i Karlovačke županije u prosincu 2020. prouzročili su značajna oštećenja zgrada na potresom pogođenim područjima. U potresu u ožujku utvrđena je ukupna šteta od 11,5 milijardi eura. Prema sektorima, oštećeno je: 24.000 kućanstava; 206 zgrada iz sektora zdravstva (zdravstveni centri 46, klinički bolnički centri 49, kliničke bolnice 22, klinike 30, poliklinika 7, specijalne bolnice 9, zdravstveni centri 20, ljekarne 23); 503 zgrada iz sektora školstva (škole i centri za obrazovanje 214, predškola 106, visoko obrazovanje 113, instituti 29, studentski domovi 29, učenički domovi 12); 346 objekata iz sektora kulture (muzeji i galerije 95, knjižnice, arhive i kulturni centri 44, kazališta, kina i koncertne dvorane 30, kulturne udruge 18, crkve i kapele 148, drugi vjerski objekti 55). RDNA za prostor Sisačko-moslavačke i Karlovačke županije je u procesu izrade te će detaljni pregled štete po sektoru biti moguć po završetku izrade.</p> <p>4. 13% zgrada u Hrvatskoj su nepokretna kulturna dobra ili se nalaze u okviru zaštićenih kulturno-povijesnih cjelina (102.615 zgrada), većina kojih je energetska neučinkovita. U Hrvatskoj 2.417 zgrada imaju status pojedinačno zaštićenog kulturnog dobra. K tome, 13% zgrada u Hrvatskoj nepokretna su kulturna dobra ili se nalaze u okviru zaštićenih kulturno-povijesnih cjelina, većina kojih je energetska neučinkovita i neadekvatno održavane. U Hrvatskoj 102.615 zgrada unutar kulturno-povijesnih cjelina imaju status</p>	<p>potrebna značajna financijska sredstva. Navedeno će imati utjecaj na ublažavanje energetske siromaštva i stupanj ugroženosti njime te će biti uspostavljen sustav praćenja energetske siromaštva.</p> <p>3. Sveobuhvatna obnova zgrada oštećenih u potresu u skladu s načelom <i>building back better</i> (BBB), smanjene toplinske potrebe i projektirana potrošnja energije za grijanje (Qhnd) od najmanje 50% za zgrade koje nemaju status kulturnog dobra i najmanje 20% za zgrade sa statusom kulturnog dobra, a koje će se obnoviti u okviru NPOO-a.</p> <p>4. Energetska obnova kulturnih dobara rezultat koje će biti i smanjenje projektirane potrošnje energije (Qhnd ili Eprim) od najmanje 20% u zgradama koje imaju status kulturnog dobra, a koje će se obnoviti u okviru NPOO-a.</p>

Glavni izazovi	Ciljevi
<p>kulturnih dobara, među kojima 1.950 zgrada imaju status pojedinačnog kulturnog dobra. Usto, izvan zaštićenih cjelina nalazi se još 467 pojedinačno zaštićenih zgrada.</p>	

3. Opis podkomponenti

C6.1. Obnova zgrada

Kontekst

- Podkomponenta podrazumijeva realizaciju vala obnove postojećih zgrada, transformaciju postojećeg fonda zgrada u energetske i visokoučinkovite i dekarbonizirane zgrade. Obnova uključuje stambene i nestambene zgrade, privatne i/ili zgrade javne namjene te zgrade koje imaju status kulturnog dobra, kao i sveobuhvatnu obnovu zgrada oštećenih u potresu. Kroz sveobuhvatnu obnovu, osim mjera energetske obnove zgrada provest će se mjere za ojačanje mehaničke otpornosti i stabilnost zgrada s naglaskom na pojačanje sigurnosti od potresa, poboljšati njihovu sigurnost u slučaju požara te će se posebna pažnja posvetiti osiguravanju zdravih unutarnjih klimatskih uvjeta. Ovim će se postići pozitivan doprinos za zdravlje i okoliš te osigurati znatne uštede energije u odnosu na postojeće stanje
- Energetskom obnovom zgrada podupire se zelena tranzicija radi postizanja klimatski neutralne Europe do 2050., pridonosi se obnovi rasta gospodarstva nakon krize COVID-19, naročito u sektoru građevinarstva, potiče otvaranje radnih mjesta i promiče održivi rast te doprinosi jačanju ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije. Energetska obnova zgrada preduvjet je za postizanje zelenih ciljeva EU, jer zgrade troše 40% primarne energije i emitiraju 36% emisija CO₂. Kao preduvjet za zelenu tranziciju i dekarbonizaciju nužno je povećati ulaganja u mjere energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora u sektoru zgradarstva te mjere razvoja zelene infrastrukture i kružnog gospodarenja prostorom i zgradama.
- 13% od ukupnog broja zgrada u Hrvatskoj imaju status zaštićenog nepokretna kulturna dobra ili se nalaze unutar zaštićenih kulturno-povijesnih cjelina. S obzirom na velik broj, vrijednost i specifičnost takvih građevina neophodno je financirati energetske obnove i izradu dokumentacije, jer se na graditeljskoj baštini ne mogu primjenjivati standardna pravila koja se primjenjuju na ostale zgrade.

- Prilikom prvih aktivnosti vezanih za protupotresnu obnovu te energetske obnovu i obnovu kulturne baštine nakon potresa, zamijećena je potreba za većim brojem osoba sa stručnim kompetencijama koje mogu adekvatno i kvalitetno provoditi aktivnosti cjelovite obnove.
- Dugogodišnji problemi administrativnog opterećenja građana prepoznati su i kroz specifične preporuke Europske komisije prema Hrvatskoj kroz koje su navedene potrebe za smanjenjem administrativnog tereta i regulatornih ograničenja.
- Evidentirana je potreba za unaprjeđenjem prikupljanja i obrade podataka o seizmičkim aktivnostima te jačanje kapaciteta za primjenu podataka o potresnim rizicima i mjerama potrebnim za smanjenje štete.

Provedba

- Energetska obnova zgrada i obnova zgrada oštećenih u potresu s energetsom obnovom, te energetska obnova zgrada sa statusom kulturnog dobra.
- Smanjenje toplinskih potreba i potrošnje energije u višestambenim zgradama i zgradama javnog sektora, povećanje korištenja obnovljivih izvora energije.
- Ublažavanje energetske siromaštva i stupnja ugroženosti njime te uspostava sustava praćenja energetske siromaštva.
- Razvoj okvira za osiguranje adekvatnih vještina, povećanje učinkovitosti procesa obnove, smanjenje administrativnog opterećenja i digitalizacija procesa obnove, razvoj mreže seizmoloških podataka.

Očekivani rezultati

- Ostvareno smanjenje projektirane potrošnje energije za grijanje (Q_{hnd}) od najmanje 50% za zgrade koje su obnovljene u okviru NPOO-a, a koje nemaju status kulturnog dobra, uključujući zgrade oštećene u potresu.
- Ostvareno smanjenje projektirane potrošnje energije (Q_{hnd} ili E_{prim}) od najmanje 20% u zgradama sa statusom kulturnog dobra koje su obnovljene u okviru NPOO-a.
- Donošenje Programa energetske obnove višestambenih zgrada za razdoblje od 2021. do 2030., Programa energetske obnove zgrada javnog sektora za razdoblje od 2021. do 2030., Programa suzbijanja energetske siromaštva koji uključuje korištenje obnovljivih izvora energije u stambenim zgradama na potpomognutim područjima i područjima posebne državne skrbi za razdoblje 2021. – 2025., Programa energetske obnove zgrada koje imaju status kulturnog dobra za razdoblje 2021. – 2030., Programa razvoja kružnog gospodarenja prostorom i zgradama za razdoblje od 2021. do 2030. te Programa razvoja zelene infrastrukture na urbanim područjima za razdoblje od 2021. do 2030.

- Doprinos razvoju kružnog gospodarstva, razvoju zelene infrastrukture i korištenju rješenja zasnovanih na prirodi.
- Uspostava i razvoj „one-stop-shop“ za potrebne usluge na potresom pogođenim područjima, koji će uključiti i usluge i informacije energetske učinkovitosti i cjelovite obnove kroz koncept „*building back better*“.
- Razvoj edukacijskih programa i povećanje potrebnih znanja.
- Razvoj mreže seizmoloških podataka i njihove adekvatnije primjene u sektoru prostornom planiranju i graditeljstvu.

Procjena potreba financiranja iz mehanizma za oporavak i otpornost

Komponenta / podkomponenta	Iznos (kn)
Ukupno procijenjena vrijednost ulaganja	49.083.273.621
C1. Gospodarstvo	26.229.965.304
C1.1. Jačanje konkurentnosti i zelena tranzicija gospodarstva	6.069.950.000
C1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo	4.959.701.688
C1.3. Unaprjeđenje vodnog gospodarstva i gospodarenja otpadom	6.500.116.802
C1.4. Razvoj konkurentnog, energetske održivog i učinkovitog prometnog sustava	5.512.196.814
C1.5. Unaprjeđenje korištenja prirodnih resursa i jačanje lanca opskrbe hranom	988.000.000
C1.6. Razvoj održivog, inovativnog i otpornog turizma	2.200.000.000
C2. Javna uprava, pravosuđe i državna imovina	4.760.479.617
C2.1. Jačanje kapaciteta za izradu i provedbu javnih politika i projekata	172.000.000
C2.2. Daljnje unaprjeđenje učinkovitosti javne uprave	633.335.001
C2.3. Digitalna tranzicija društva i gospodarstva	2.969.289.366
C2.4. Unaprjeđenje upravljanja državnom imovinom	14.500.000
C2.5. Moderno pravosuđe spremno za buduće izazove	913.475.250
C2.6. Sprječavanje i suzbijanje korupcije	57.080.000
C2.7. Jačanje fiskalnog okvira	0
C2.8. Jačanje okvira za sprječavanje pranja novca	0
C2.9. Jačanje okvira za javnu nabavu	800.000
C3. Obrazovanje, znanost i istraživanje	7.500.000.000
C3.1. Reforma obrazovnog sustava	5.100.000.000
C3.2. Podizanje istraživačkog i inovacijskog kapaciteta	2.400.000.000
C4. Tržište rada i socijalna zaštita	2.084.125.000
C4.1. Unaprjeđenje mjera zapošljavanja i pravnog okvira za moderno tržište rada i gospodarstvo budućnosti	1.435.200.000
C4.2. Unaprjeđenje mirovinskog sustava kroz povećanje adekvatnosti mirovina	20.000.000
C4.3. Unaprjeđenje sustava socijalne skrbi	628.925.000
C5. Zdravstvo	2.563.703.700
C5.1. Jačanje otpornosti zdravstvenog sustava	2.563.703.700
C6. INICIJATIVA: Obnova zgrada	5.945.000.000
C6.1. Obnova zgrada	5.945.000.000

Zaključak

Hrvatskom gospodarstvu bilo je potrebno više od desetljeća da bi se oporavilo od učinaka globalne financijske krize. Tek se 2019. vratilo na razinu proizvodnje iz 2008. godini, a već početkom 2020. pandemija bolesti COVID-19 izazvala je ekonomsku i društvenu krizu i dovela do očekivanog smanjenja BDP-a od 8,4%. I ova je kriza još jednom ukazala na ključne strukturne slabosti domaćeg gospodarstva, kao i na potrebu za unaprjeđenjem kvalitete institucija i javnih politika. Stoga je sveobuhvatan i uravnotežen reformski i investicijski paket koji je predstavljen u ovom planu ključan da bi se potaknuo brži oporavak, ali i dugoročno podigla potencijalna stopa rasta te osigurala njegova uključivost i održivost. Jedino na taj način Hrvatska može ubrzati konvergenciju prema višim razinama dohotka i osigurati bolji životni standard svom stanovništvu. Vlada je prepoznala ključna područja intervencija koja su nužna da bi se podigla stopa ukupne faktorske produktivnosti, raspoloživa količina i kvaliteta ljudskog kapitala te postigla primjerena razina i struktura akumulacije kapitala. Usklađene reforme i investicije grupirane u pet komponenti i jednu inicijativu bit će popraćene svjesnim naporima da se postigne uključiv rast svih društvenih skupina i svih hrvatskih krajeva te da se očuvaju prirodni kapital zemlje za buduće naraštaje.

Zaostajanje u rastu ukupne faktorske produktivnosti u odnosu na zemlje Srednje i Istočne Europe povezuje se poglavito s nepovoljnom strukturom i niskom alokacijskom efikasnošću gospodarstva, nedovoljno efikasnim pravosuđem i javnom administracijom u provođenju javnih politika, visokom prisutnošću države u gospodarstvu te prevelikom reguliranošću pojedinih sektora. Sukladno tome reformski naponi i investicije u narednom razdoblju usmjerit će se na rješavanje tih izazova. Kao najveći prioritet Vlade i temelj budućeg razvoja postavlja se nastavak jačanja javnih politika u pravosuđu uz pojačanu digitalnu tranziciju, ulaganje u ljudske potencijale te fizičku infrastrukturu, sve radi znatnog podizanja efikasnosti pravosuđa i kraćih sudskih postupaka. Nadalje, novi zakonodavni okvir i pojačano korištenje digitalnih tehnologija trebali bi pomoći u podizanju učinkovitosti javne administracije, dok će novi mehanizam za koordinaciju pomoći u bržem provođenju javnih politika. Teritorijalna fragmentiranost u pružanju javnih usluga na lokalnoj razini nastojat će se smanjiti kroz funkcionalno spajanje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Osim toga, nastavak privatizacije portfelja poduzeća u vlasništvu države uz unaprjeđenje korporativnog upravljanja u javnim poduzećima od posebnog državnog interesa sukladno najboljim praksama trebali bi unaprijediti alokacijsku efikasnost u gospodarstvu i podržati više stope ukupnog rasta. Ovim će reformama država stvoriti okruženje koje je pogodno za jačanje privatnog sektora, a najproduktivnija i visokorastuća poduzeća dodatno će se podržati bespovratnim sredstvima te kroz jamstvene sheme.

Usto, nedovoljna radna snaga i neusklađenost između potreba gospodarstva i obrazovnog sustava proteklih su godina sve više postali ograničavajući faktor rasta. Hrvatska se suočavala s manjkom radne snage kako u radno intenzivnim tako i u visokotehničkim sektorima. Starenje stanovništva, razmjeno kratki očekivani životni vijek bez zdravstvenih poteškoća te nepovoljna migracijska kretanja samo su dodatno naglasila te izazove. Vlada je stoga odlučna u tome da reformom aktivnih politika na tržištu rada te olakšanim pristupom obrazovanju odraslih promiče više stope zaposlenosti. Istodobno, reformom obrazovnog sustava, koja je uz reformu pravosuđa ključna za dugoročni razvoj zemlje, nastojat će se postići povoljniji ishodi procesa obrazovanja, a podizanje kvalitete i relevantnosti strukovnih i studijskih programa osigurat će se usklađenost s potrebama tržišta rada. Nadalje, veća će se pažnja posvetiti povezivanju znanstvene zajednice i gospodarstva kako bi se omogućilo povećanje ulaganja u istraživanje i razvoj iz poslovnog sektora kroz veću dostupnost istraživačkih rezultata i infrastrukture. Konačno, podizanje kvalitete ljudskog kapitala zahtijeva i primjerenu zdravstvenu skrb. To zahtijeva cjelokupnu reformu sustava zdravstvene skrbi kroz jačanje prevencije i zdravstvene zaštite poglavito na području kardiovaskularnih bolesti i zloćudnih bolesti s visokom smrtnošću. Istodobno, racionalizacija bolničke mreže i širenje obuhvata sustava javne nabave trebali bi dovesti do smanjenja troškova u zdravstvu i značajnog napretka u postizanju njegove financijske održivosti.

Kad je riječ o akumulaciji kapitala, očekuje se da će javne investicije u narednom razdoblju generirati više stope rasta te istodobno ojačati potencijal rasta čitavog gospodarstva. Hrvatska je u protekla dva desetljeća velikim ulaganjima znatno podigla kvalitetu svoje cestovne infrastrukture usmjerila. U narednom će razdoblju investicije biti usmjerene u ekološki prihvatljivije oblike prijevoza, vodno gospodarstvo, zbrinjavanje otpada te razvoj energetske infrastrukture i energetske obnovu zgrada, uključujući onih stradalih u potresu. Istodobno, razvojem digitalne infrastrukture te provedbom digitalne tranzicije javnog i privatnog sektora povoljno će se djelovati na ukupnu produktivnost gospodarstva.

Vlada je svjesna da se radi o izuzetno ambicioznom planu reformi i investicija. Međutim, Hrvatska je u dobrom položaju da ostvari znatan napredak na više područja tijekom narednog desetljeća. Vlada je u proteklom razdoblju dokazala da može postići makroekonomsku i financijsku stabilnost, a pristup europskim fondovima, uključujući Mehanizam za oporavak i otpornost te perspektiva pridruživanja europodručju i Schengenskom području u bliskoj budućnosti Hrvatskoj otvaraju nove mogućnosti.